Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah

Velja za vse leto ... $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily in the United States:

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 70. — ŠTEV. 70. NEW YORK, MONDAY, MARCH 25, 1918. — PONEDELJEK, 25. MARCA, 1918. VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Nemci so na več mestih prodrli zavezniško črto.

ANGLEŠKI VRHOVNI POVELJNIK PRIZNAVA, DA SO SE MORALI ANGLEŽI UMAKNITI ZA DRUGO OBRAMBNO ČRTO. — KAJ PRAVIJO OFICIELNA POROČILA. — NEMCI SO BAJE ODBILI MOČNE ANGLEŠKE PROTINAPADE. — NEMCI SO PREKORAČILI NA PAR TOČKAH REKO SOMME. — ARTILERIJSKI SPOPADI SEVERNO OD CHEMIN DES DAMES.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Oficielno angleško poročilo:

London, 24. marca. — Oficielno poročilo, katerega je poslal feldmaršal Haig nocoj iz glavnega stana, se glasi: —

— Predrzni sovražniški napadi so se razvili zjutraj na celi fronti z veliko močjo ter so trajali ves dan.

Po vročem boju je sovražnik naredoval južno od Peronne. Na par točkah se mu je posrečilo prekoračiti reko Somme.

Severno od Peronne so bili silni sovražniški napadi naperjni proti črti ob reki Tortille (pritoku reke Somme). Naše čete so se morale na tem delu fronte umakniti ter se bore sedaj na novih pozicijah.

Bolj proti severu smo odbili z velikimi izgubami za sovražnika ponovne napade velikih nemških infanterijskih oddelkov. V tem boju sta se posebno odlikovali sedemdeseta in štirideseta divizija ter sta odbili več vročih napadov.

Oficielno nemško poročilo.

Berlin, 24. marca. — Nemški vojni urad je izdal nocoj sledeče uradno poročilo:

— Med Somme in Osise napredujejo naši oddelki. Zavzeli smo Chauny.

Zavzeli smo silno veliko vojnega materjala. Angleži zažigajo na svojem umikanju francoska mesta in vasi.

Za Bapaume se vrši izvanredno vroč boj. Bitka se vrši tudi ob črti Transloy-Combles-Maureas.

V našem napadu med Peronne in Hamom smo na par točkah prekoračili reko Somme.

Neko prejšnje poročilo nemškega vojnega urada se glasi:

Zapadno bojišče: — Bitko v bližini Monchy, Cambrai, St. Quentin in La Fere smo izvojevali.

Premagali smo tretjo tretjo in četrto angleško armado ter razne francosko-ameriške oddelke, kateri so jima prišli na pomoč.

Na črti Bapaume-Bouchevesnes, za Sommo, ter med Peronne in Hamom kakortudi pri Chauny smo odbili sovražniške napade. Sovražnik je imel zelo velike izgube.

Vjeli smo nad 30,000 vojakov ter zaplenili 600 topov. Na raznih ostalih točkah zapadne fronte se vrše artilerijski in drugi spopadi.

Na ostalih bojiščih se ni pripetilo ničesar novega.

Francosko uradno poročilo:

Pariz, 24. marca. — Nocojšnje poročilo vojnega urada se glasi:

— Veliko artilerijsko delovanje je bilo opažati severno od Chemin des Dames. Artilerijski spopadi, ki so bili večkrat zelo vroči, so se vršili v Kampagni, v okolici Montsa, na desnem bregu Meuse, med Caurierres gozdom in Benzovauxom ter pri Martmannsveillerkopfu.

Neko prejšnje francosko poročilo se glasi:

— Nemške čete so po vročem obstreljevanju vprizorile zadovoljiv napad južno od Juvincourta pa so se umaknile, ne da bi dosegle kakega uspeha.

Velikanski top

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 25, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Berlin, 24. marca. — Kakor pravi nemško oficielno poročilo, ki je bilo nocoj izdano, so Nemci bombardirali Pariz na velikansko razdaljo.

Pariz, 24. marca. — Nemški "pošastni top", ki je bombardiral Pariz, je postavljen v gozdu St. Gobain, zapadno od Laona in natančno 122 kilometrov (približno 76 milj) od pariške mestne hiše.

Top je bombardiral Pariz skozi večji del nedelje. Odmevale so eksplozije 10 palčnih izstrelkov in takoj je bil izdan alarm, da se ljudje poskrijejo. To se je zgodilo ob 6.55 in mnogo ljudij se je poskrilo. Toda velika množica se je pokazala po ulicah; ljudje so šli v cerkve, ki so bile napolnjene kot po navadi. Ženske, ki prodavajo cvetno nedeljo oljčne vejice, so bile kot običajno na svojem mestu.

Spočetka so prihajali streli v odmorih po 20 minut; razstrelba je bila zaradi nedeljskega miru močnejša kot v soboto. Toda ljudska hladnokrvnost ni bila vznemirjena, kajti šli so po svojih nedeljskih poslih kot vedno.

Zaradi nekaterih, ki so mislili, da so Nemci prebili črto in da bombardirajo mesto iz bližine, je bilo izdano poluradno poročilo, ki svari prebivalstvo, da naj ne vrjame pesimističnim poročilom.

— Francoska fronta je nedotaknjena, — se glasi v poročilu. — Vsaka nasprotna trditev je laž.

Bombardiranje mesta je prenehalo okoli ene. Okoli treh se že več kot eno uro ni slišala nobena razstrelba. — Signal, da je "vse čisto", je bil dan o pol štirih.

V začetku bombardiranja so prihajali streli na vsakih 20 minut; pozneje so pričeli prihajati vsakih 15 minut; včasih pa so padali tudi v odmorih po 12 minut.

V vojaških krogih se zaradi tega domneva, da so se Nemci posluževali dveh dalekosežnih topov.

Časopisje izraža občudovanje nad mehaničnim izumom novega nemškega orožja, toda pravi, da je bombardiranje nepotrebno barbarstvo.

Profesor Pavel Painleve, prejšnji ministrski predsednik in predsednik akademije znanosti, je pisal v 'Excelsior', da bi z uporabo sceliuma pri izdelovanju projektila bil premer izstrelka za polovico manjši pri enaki teži, zaradi tega bi bil zračni odpor manjši, kar je velike važnosti za streljanje na razdaljo. Pravi tudi, da je mogoče, da ima izstrelek — propeler.

"Le Journal" v nekem članku o tem topu piše da je top 240 kalibra in avstrijskega izdelka. Mora biti posebno natančno in fino mehanično delo, zlasti glede strojev. Top morajo oskrbovati veščaki v matematiki in topništvu kajti basanje in merjenje je posebno težko.

Vsak izstrel velja okoli 4 tisoč dolarjev. To je nova iznajdba naših sovražnikov, pravi list.

Ordonančni izvedenci si niso na jasnem, ali projektil goni posebni propeler, ali pa je v notranjosti projektila še drugi projektil, ki po eksploziji prvega, ki je napravil gotovo razdaljo, postane prost in gre svojo pot dalje.

Nek poznan kemist, katerega ime pa se iz vojaških ozirov zamolči je rekel, da izstrelek novega topa gre do velikanske višine in leti skozi atmosfero, ki je mnogo tanjša od navadne in ima zaradi tega manj odpora.

Položaj na zapadnem bojišču.

NEMCI SO OBSTRELJEVALI PARIZ. — GENERAL HAIG SEJE MORAL UMAKNITI. — UMIKANJE ANGLEŠKIH ČET SENEPRESTANO NADALJUJE. — NEMCI IMAJO ZDAJ NA RAZPOLAGO DESETKRAT VEČ AEROPLANOV KOT SO JIH IMELI PREJ. — ODLOČILNI DOKAZ MOČI NEMŠKEGA NARODA.PO VSEH CERKVAH MOLIJO ZA ZMAGO NEM. OROŽJA.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Umikanje angleških armad ob reki Somme se vrši kot vse kaže ob večjem delu fronte, katero so napadli Nemci. London je bil v pretekli noči precej molčeč, razen poročila glede velikanskih bojev ter umikanj v nekaterih sektorjih. —

Berlin izjavlja, da se bližajo nemške čete mestoma Bapaume in Peronne in da napredujejo povsod od reke Searp pa do La Fere.

Berlin je oficielno objavil v soboto, da so zajeli Nemci 25,000 jetnikov, 400 topov in 300 strojnih pušk.

Angleški maršal Haig je sporočil, da so Nemci prodrli njegove obrambne pozicije zapadno od St. Quentina, da pa se umikajo Angleži v dobrem redu na pripravljene pozicije v ozadju.

Haig je izjavil v svojem drugem poročilu v soboto zvečer, da so bili Angleži močno zaposljeni s sovražnikom v novih pozicijah južno in zapadno od St. Quentin.

Nadalje severno je napadel sovražnik s skrajno odločnostjo in brez ozira na izgube, vendar pa so Angleži vzdržali svoje pozicije na večjem delu te fronte.

Sovražnik je, kot kaže, pridobil nekako dvanajst milj od prejšnje fronte na točki najglobjega prodiranja.

Nemško oficijelno ugotovilo stavlja sedanjo črto severoiztočno od Bapaume-Peronne in Hama.

V poročilu angleškega glavnega stana se glasi, da so prekoračili Nemci Somme prekop v bližini Hama ter naskočili angleške zakope na drugi strani.

V ozadju nemške infanterije je bilo videti kavalerijo.

Vsa poročila s fronte soglašajo v tem, da so dosegli Nemci uspehe z velikanskimi stroški.

Angleška artilerija in angleške strojne puške so streljale v najgosteje mase sovražne infanterije.

Londonski prebivalci so v noči od sobote na nedeljo splezali na strehe hiš ter razločno čuli grmenje obstreljevanja, ki mu ga ni para v tej vojni.

Od Bapaume pa do Hama, kateri mesti označujejo Nemci kot skrajni točki nove fronte, se razteza fronta v razdalji nekako 20 milj v ravni črti.

Vse kaže, da je Ham padel.

Nemško ofenzivo je nominalno vodil kajzer sam. Dva direktno podrejena voditelja sta nemški prestolonaslednik in bavarski kronprinc Ruprecht.

* * *

Obstreljevanje Pariza z nemškimi topovi na dolgo razdaljo, se je naenkrat razvilo tekom sobote. To obstreljevanje je največja skrivnost te vojne.

Prva novica o tem je prišla v kratki brzojavki iz Pariza malo po dvanajsi uri v soboto, vsebujoča oficielno ugotovilo, da so Nemci bombardirali Pariz. Ker znaša najkrajša distanca od nemške fronte pa do francoskega glavnega mesta nekako 62 milj, torej dvakrat toliko kot seže največji top znan dosedaj, so sprejeli tukaj poročilo s presenečenjem, Washigton pa z dvomom.

Poznejša poročila so ugotavljala, da so bili izstrelki devetinčne granate, izstreljene iz topov. Kabli, v katerih so poročali o dnevnih zračnih pohodih preko Pariza so izražali domnevo, da so te izstrelke morda spustili iz topov montiranih na velikanske aeroplane, leteče preko mesta v rednih intervalih.

Dodatna poročila glede zračnih napadov pa so pojasnjevala, da so Nemci istočasno nadaljevali z obstreljevanjem iz velikanske razdalje

Končno in da se še bolj poglobi skrivnost, je dospela iz Pariza brzojavka pozno v noči, v kateri se je glasilo, da so ta presenetljivi nemški top ugotovili v razdalji 74 in pol milje od Pariza in nekako 12 milj preko francoske bojne fronte.

* * *

London, Anglija, 23. marca. — Central News agentura poroča, da so vsakovrstne posameznosti, tikajoče se nemške ofenzive, razposlali nemški vojni poročevalci. V enem poročilu se glasi, da se je število aeroplanov podeseterilo. Soglasno z nadaljnimi informacijami se nahajajo na nemški fronti tanki, baterije za spuščanje strupenih plinov in plamen ter drugi moderni vojni stroji v velikanskem številu.

Komentar nemškega časopisja glede nove ofenzive spravlja skupaj poročevalce Exchange Telegraph v Kodanju, ki izjavlja, da so sedanje bitke končni in odločni dokaz moči nemškega naroda predno bo prišel mir. Časopisi izjavljajo, da potrebuje Nemčija le še malo časa opore nakar bo izvojevala zmago. Veliko pozornosti so posvetili tudi italijanski fronti.

Nemško časopisje kaže neko zaupno razpoloženje glede sedanjih operacij na zapadni fronti, dasiravno priznava resnost trenutka. — pravi Exchange Telegraph poročilo iz Amsterdama. — Nemški časopisi vstrajajo pri trditvi, da niso vojaški in politični voditelji centralnih zaveznikov opustili nobene stvari, da prihranijo svojim narodom "to krvavo kopel".

Odredili so posebne molitve v vseh cerkvah pod vodstvom nadškofa v Monakovem in sicer za zmago nemškega orožja na zapadu. To poročilo je dobila "Daily Mail" iz Haaga. Pastirski list nadškofa na vse cerkve izjavlja, da je napočila ura odločilnega spopada.

Iz Rusije.

V Rusiji zelo primanjkuje denarja, posebno drobiža. — Trgovina počiva. — Banke so brez pomoči.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Moskva, Rusija, 24. marca. — V Petrogradu, Moskvi in drugih mestih je tako pomanjkanje denarja, da je vsa trgovina nemogoča. Posebno redek je drobiž: menjalci denarja zahtevajo velike provizije, da izmenjajo bankovce po 1000 in 500 rubljev. Restavracije, izvoščeki in sprevodniki na pouličnih železnicah so brez drobiža. Pri bankah stoji vedno velika množica ljudij, da izmenjajo debeli denar. Bondi ruskega vojnega posojila krožijo kot denar.

Privatne banke so imele le malo denarja, ko jih je vlada nacijonalizirala in odkar so jih prevzeli sovjeti, se denar ni več vlagal. — Vsled nacijonalizacije bank se je nakupičilo toliko denarja, da je vlada, kakor se je pred kratkim poročalo, sklenila jih zopet raznacijonalizirati, da dobi tudi skriti denar, toda to je bilo oficijelno zanikano.

Trgovina je večinoma omejena na živila; kmetje in drugi, ki prodajajo svoje zaloge, denar, ki so ga prejeli, spravljajo. Ker se ljudstvo boji, da bo vsled mirovne pogodbe treba plačati Nemčiji velike svote denarja, je postalo pomanjkanje dearja še večje in običajna trgovina je morala prestati.

V Moskvi so veletrgovci in tovarnarji bre blaga in so trgovino popolnoma vstavili. Ker je prevoz zvezan z velikimi težkočami, se je pojavila velika špekulacija in živila se prodajajo po neizmerno visokih cestah.

Majhne trgovne zapirajo po vsej Rusiji, ker ni blaga. Vojaki in potujoči krošmarji, ki so nakrali blaga, prodajajo vsakovrstna živila in majhne zaloge manufakturnega blaga. Mestne ulice in ceste po deželi so polne teh prodajalcev, ki nosijo blago v vrečah in trgovina je padla na srednjeveško podlago.

Položaj glede hrane je v Moskvi nekoliko boljši kot pa v Petrogradu. Cene so pa visoke in odkar je vlada odpotovala iz Petrograda, ljudje ne mislijo da bi se zaloga živeža povečala. Kruha sploh ni mogoče dobiti in narod se seli na deželo, kakor pač more. Običajnih osebnih vlakov ni več.

Vojaki, ki so odpuščeni, se hitro razhajajo in nemiri, ki so se pričakovali vsled demobilizacije, se niso dogajali.

Nasvet Avstriji za preobrat.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 25, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemsko, 24. marca. — Po Dunaju kroži neka tajinstvena govorica, ki je povzročila že mnogo zanimanja.

Pred kratkim je pacifistični poslanec avstrijske gosposke zbornice dr. Lammasch izročil cesarju Karolu spomenico, o katere vsebini se ni vedelo nič natančnega, dokler ni dr. Friedjung objavil, da je bilo v spomenici nasvetovani, da se naj zveza z Nemčijo več ne nadaljuje.

Na to je dr. Larmasch odgovoril, da je listina tajna in da je vse domnevanje o nje vsebini posledica razgrete domišljije. Friedjung pa je trdil, da je bilo enemu njegovemu prijatelju Larmasch dovolil brati to spomenico, ne da bi se od njega zahtevala molčečnost in da je resnica, da listnia to svetuje cesarju Karolu. Nadalje svetuje, da se naj odločitev, da se opusti zveza, sporoči cesarju Viljemu in sovražnikom centralnih držav. Na ta način bodo zavezniki oproščeni strahu pred velikim jezom centralne Evrope in bodo zaradi tega pripravljeni skleniti mir.

Z veliko napetostjo se pričakuje Lammaschevega odgovora na to trditev.

Ta spor ni vzbudil v Nemčiji malo razburjenja. "Vossische Zeitung" smatra to za zelo resno afero, "Vorwaerts" pa ne kaže presenečenja. "Vorwaerts" piše:

"Ne smemo sami sebi pririvati, da v Avstro-Ogrski število nasprotnikov zveze z Nemčijo narašča. To je zelo resna zadeva, ki ne more biti brez vsakega vpliva na nemško politiko."

Vojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah

Nizozemska vlada protestira proti zaplembi brodovja.

NIZOZEMSKA IZJAVLJA, DA JE ZAPLEMBA LADIJ KRIVIČNA. — "BREZ TROHICE PRAVICE". — SENATORJI NAPADAJO ZDRUŽENE DRŽAVE. — ZAPLEMBA JE KOT INVAZIJA BELGIJE. — ZAVEZNIŠKE VLADE SO DELALE KOT — NAVADNI ROPARJI.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Haag, 24. marca. — Včeraj je v gosposki zbornici nizozemski zunanji minister dr. Laudon izjavil, da je zaplemba nizozemskih ladij po zavezniških vladah krivična.

— Brez trohice pravice, — je rekel, — so zavezniške vlade izvedle načrt, dasiravno je nizozemska vlada v svojem odgovoru šla, kakor daleč je pač bilo mogoče, da bi vstregla zahtevam zavezniških sil. Glavni protest vlade bo našel odmev v obeh zbornicah in med celim nizozemskim narodom.

To je protest, ki sloni na principu pravice. Vlada si nima kaj očitati, ako je bila dežela v stiski, da ni storila vsega, kar je bilo v njeni moči, da bi odvrnila krivico.

V gosposki zbornici je senator J. T. Cremer napadal Združene države, potem ko je zunanji minister dokončal svoja izvajanja. Senator se je spomnil Hudson-Fultonove slavnosti v New Yorku, da je počastil odkritje reke Hudson.

— V Ameriko je bil poslan odbor, — je rekel, — in govornika, ki je zastopal nizozemsko vlado, so Amerikanci navdušeno sprejeli, ko je v svojem govoru proslavljal dela nizozemskih prednikov. Amerikanci so imeli solze v očeh, ko so videli našo zastavo. — Zdaj pa ameriške oči nimajo več solz, da bi jih potočili na onečaščeno našo zastavo. —

Amerika smatra nevtralnost za pristranost. Zaveznikom nočemo dati vojnega materjala — to je glava in čelo naše pregrehe. —

Senator Cremer je vprašal, kaka zastava bo vihrala na zaplenjenih ladjah in je izrazil upanje, da ne bo — nizozemska, ako pa jo bodo rabili, tedaj bo na pol droga. Z ozirom na predsednika Wilsona je rekel senator:

— Predsednik Wilson se sam imenuje našega prijatelja. Dobro, nebo naj nas varuje pred našimi prijatelji!

Naš svobodni in ponosni narod bo pokazal v teh dnevih brutalnosti, da so Nizozemci edini gentlemeni, ki so še ostali v Evropi. —

Drugi govorniki so na isti način napadali predsednika Wilsona. Socjalistični poslanec van Kel je rekel:

— Zaplemba nizozemskih ladij po predsedniku Wilsonu pod pretvezo vojne potrebe je ravno tako grdo, kakor kršenje belgijske nevtralnosti po Nemčiji pod isto pretvezo. Obdržali bomo svojo neodvisnost, pa naj pride, kar hoče. Amerikanski narod ni bil prav poučen in njegovo ponižanje bo veliko, kadar bo izvedel resnico.

— Vlada je imela preveč zaupanja v prijazne govore prejšnjega ameriškega poslanika van Dyke, — je izjavil poslanec Hooft. — V našo sramoto vlada ni videla da se pogosto preobleče volk v ovčje oblačilo. Amerika se je poslužila roparskega načina, da je držala pištolo na našo glavo. Zavezniške vlade so delale kot — navadni tatovi. —

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.50	Za celo leto za mesto New York	$5.00
Za pol leta	2.00	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za četrt leta	1.00	Za četrt leta za mesto New York	1.50
		Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly $3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.

Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnji bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Pomlad v Nemčiji.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Pomlad je letna doba veselja ali doba obupa soglasno z usodo, ki je dodeljena vsakemu.

Nemčiji ustvarja militarizem ali pa skuša ustvariti umetno veselost, katero mora imeti duh Nemcev.

Narod je dal morda dva milijona življenj ter petdeset tisoč milijonov dolarjev za izvršenje naloge, ki bi morala biti dogotovljena že pred tremi pomladmi. Lojalno podpirajoč ambicije junkerjev je videl vesoljni nemški narod izginjati ne le svoje sinove in svoj denar, temveč tudi svojo — narodno čast v krvavordečem vojnem vrtincu.

Na posvetovalni mizi se nahaja račun še za par nadaljnih milijonov.

Saržanti se ozirajo na stare može in na — nedorasle dečke.

S polja prihaja vsakemu znani in priljubljeni vonj po sveži zemlji, pripravljeni na orača, a ta orač sam je zemlja ob vznožju griča 304, ključ, ki se noče obrniti.

To je kaj samotna pomlad za Nemčijo, četrta spomlad žalosti in začudenja glede obljubljene velike zmage ter prizora na nesposobne ljudi, ki gredo v vojno mesto da bi šli na — polja...

Obujajo se spomini na druga pomladanska upanja: na april leta 1915, ko si je vojni gospodar s strupenimi plini hotel priboriti pot do pristanišč ob Kanalu; na februar 1916, ko je hotel zavzeti kronprinc Verdun ter končati zmagoslavno to vojno.

Vsaki veter pomladi prinaša spomine na velikanska izjalovljenja in na to, kaj so — stala!

Ruska zmaga ne zadostuje, da bi spravila v dobro voljo izmučen in redko posejan narod.

Lačen človek ne pridobi ničesar, če zajame beračа.

Vsled tega je vzel generalni štab, uspešen prav do smrti, — namreč do smrti drugega, — pripravljeno kuverto iz slavne pisalne mize.

V slučaju slabega razpoloženja med narodom, udarite na Anglijo! — Povejte zopet narodu, kajti sedaj je pomlad, da je napočila ura!

Načrt je bil uspešen pri Ypres in pred Verdunom in le pravično je reči, da so junkerji storili vse, kar je bilo v njih moči, da držijo besedo, ki so jo dali doma.

Pri Ypres so imeli strupene pline, prav sveže iz lastnega laboratorija Satana.

Pred Verdunom so imeli več vojnih priprav kot se jih je še kedaj zbralo na enem samem mestu.

Pri Ypres niso mogli potisniti nazaj niti — zelenih Kanadcev. Pred Verdunom pa so poginjali v agonijah in sloves dolgonosga kronprinca je padel v — najgloblje blato.

V tej pomladi ni nikakega resničnega pričakovanja v duhovih nemških glavarjev, da se jim bo posrečilo priti do Kanala.

Upanje, da bo mogel zavzeti Calais, je edina nada deprimiranega naroda iztočno od Rena.

Da se pridobi to, da se še enkrat galvanizira ohromelo figuro militarizma, katera cena bi bila cenejša kot par divizij navadnih nemških vojakov?

V Nemčiji se mora glasiti vsako leto — spomladna pesem.

Ker je Mendelsohn mrtev, mora služiti himna sovraštva za pomirjenje raztrganih živcev naroda vsaj za — nekaj časa.

Poskus razkosanja belgijskih provinc.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 25, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Kljub vsem intrigam ter uporabi moči, katero so imeli Nemci na razpolago pri poskusu, da razdelijo Belgijo ter ustvarijo med flamskim prebivalstvom pronemško razpoloženje, se je ta poskus končno izjalovil.

Od časa naprej, ko so stopili na belgijska tla, so imeli Nemci očividno ta načrt v svoji glavi.

General von Bissing je v pričetku svoje vlade v deželi izjavil, da bodo "predstavljali Flamci s svojim antagonističnim stališčem proti Valonom in kot germansko pleme ojačenje germanizma".

V pričetku vojne je imela Nemčija najbrže nekaj vzroka za domnevanje, da bo deležna nekaj podpore od strani Flamcev, kajti flamsko-valonsko narodnostno vprašanje je bilo pred vojno tako akutno, da se je bilo bati razkosanja belgijskega naroda.

CENTRAL NEWS PHOTO SERVICE, NEW YORK.

KAJZER SE POGOVARJA Z AVSTRIJSKIM CESARJEM.

Valoni, ki žive na jugu, govore francosko narečje in imajo tesne zveze s Francozi.

Ti Valoni so se močno boriti proti vedno naraščajočemu uplivu Flamcev na severu, kateri narod je soroden Nizozemcem ali Holandcem. Nekateri bolj agresivni Valoni so se izjavili za aneksijo njih dežele od strani Francije in nekateri Flamci so iskali celo nemške pomoči proti omejitvam od strani "latinske plime".

To se je zdel nemškemu duhu položaj, ki je bil prav posebno ugoden, da se sprijazni večji del belgijskega plemena z nemško vlado.

Nemci so storili vse, da podpirajo flamske aspiracije. Ustanovili so v Ghentu flamsko vseučilišče; za katero so agitirali Flamci že leta in leta. Ustanovili so flamsko stranko ter vzeli nje "voditelje" v Berlin, da predložijo nemškemu državnemu kanclerju peticijo glede svojih zahtev in želja. Nato so posadili te voditelje v takozvani flamski kongres, "Rat von Flandern".

Cela stvar je izgledala tako dobro, da je eden izmed vladnih organov prišel na dan z izjavo, naj sklene Nemčija separaten mir s tem "svetom iz Flandrije".

Zadnji razvoji kažejo, kako je videl narod delati — nemško roko v vseh teh načrtih in kovarstvih.

Flamci niso hoteli pohajati vseučilišča v Ghentu in skoro vsi poslušalci se rekrutirajo iz tujcev. Flamski narod je označil stranko kot na noben način predstavljajočo njega samega ter "voditelje" kot izdajalce plemena in naroda.

Ko so ti 'voditelji' skušali pojasniti svoje stališče so jih izžvižgali ter razbili njih zborovanja.

Kljub močni uporabi nemške vojaške sile so se vršili veliki nemiri in izgredi po celi Belgiji, ko so izgnali Nemci tri belgijske sodnike, ki so — soglasno s postavami kraljestva — odredili aretacijo gotovih oseb, proglašajočih politično neodvisnost Flandrije.

Flamski narod je izjavil, da so ti možje — izdajalci Belgije, da služijo nemškemu načrtu, potom katerega naj se izroči Flandrijo Nemčiji in da bi morali te ljudi soditi belgijski sodniki.

Ta manifestacija flamskega duha je bila preveč celo nemškim voditeljem v Belgiji ter se izjavlja, da so opustili, vsaj za sedaj, svoj načrt pridobiti Belgijo potom razkosanja belgijskega naroda.

Najbolj značilna poteza tega načrta ni tako njega izjalovljenje kot to, da so ga sploh skušali izvesti, potem ko je belgijski narod pokopal svoja nasprotstva ter se boril na tako junaški način kot združen narod proti razdjanju njega domov ter iztrebljenju kraljestva.

To je le nadaljna primera za popolno nesposobnost Nemcev ceniti ali vsaj razumevati katerikoli drugi narod.

Dopisi

Miners Mills, Pa.

Nesreča nikoli ne počiva, tako tudi pri nas ne. V rovu št. 5 Delaware & Hudson Co. se je ponesrečil John Kocjančič, doma od Sv. Vida na Notranjskem. Te nesrečne "kočije" so ga dobile ter mu zmečkale desno nogo. Zdravniki so zelo omahovali, ali mu jo puste, ali odrežejo. Sedaj se že boljše govori o njem. Nahaja se v bolnišnici v Wilkesbarre. Želim, da bi kmalu ozdravel.

Gorske vile so se oglasile pri družini Roglič in so za spomin pustile krepkega sina. Sin in mati sta zdravi. Čestitamo!

Pred enim mesecem sva si s S. S. prisegla pečlarsko zvestobo. Potle nisva še nič pekla. Želiva, da bi newyorška kuharica nama poslala "Information about Easter Zotica", ker sva že tako sita tega kupivnega kruhka.

Pečlarji so se začeli pogosto oglašati po časopisih kot strički po vinogradih. Ali kaj je temu vzrok, da žene mislijo, da hočemo s tem svet opustiti. Še v današnjem dopisu iz Collinwooda sem videl, kako neka solnčna roža pravi, da se ne dá odtrgati pečlarju. To je gotovo, da pečlar težko kaj takega naredi, ko ima vse nohte izrabljene od črnih loncev. Če ga vsak dan dobro ne opraskam, potem pa nimam kam djati druge moke za žgahce. Temu je vzrok velika draginja, ker nas nočejo več imeti na boardih.

Srečne in vesele velikonočne praznike vsem solnčnim rožam in rdečim koprivam, kot jih naziva Ave Marička. S pozdravom

Matiček.

Cairnbrook, Pa.

Mislim, da odkar stoji naše mesto, še nisem videl dopisa (Motite se. Op. ured.), zatorej sem se jaz namenil malo poročati o naših delavskih razmerah.

Kar se tiče dela, še ni preslabo, pa vseeno bolj slabo napredujejo tukajšnji premogovniki, ker se tudi delavce ne manjka. Slovencev je malo, pa še ti ne ostanejo dolgo, ker nam manjka naših rožic. Dekleta prav vljudno vabim, da kaj pridete obiskat tukajšnje pečlarje. Tudi take kuharice, ki se strinjajo s pečlarji, bi prav lahko porabili, da bi nam kaj pripomogle in pokazale v pečlarski kuhinji. Tudi smo vstanovili pečlarski klub.

Mrzli vetrovi so že šli ter za njimi prihajajo gorki spomladanski vetrovi. Tudi že farmerji obdelujejo zemljo, pa tudi mi pečlarji smo si že precej obdelali svojo lepo urejeno farmico, na kateri je zasajenih vsakovrstnih rožic ter drugih pečlarskih potrebščin.

Pa naj za enkrat končam in bom rajši drugič kaj več napisal, ker mi ravno črnila primanjkuje, pa čas prihaja, da si kaj uredim in opravim svoje delo v pečlarniji.

Pozdravljam vse rojake širom Amerike, posebno pa pečlarje, kakar tudi newyorško kuharico ter vsa slovenska dekleta.

Jakob Bučkar.

Detroit, Mich.

Zdi se mi čudno, kako so nekateri ljudje nestrpni. Kadar je treba delati za procvit in napredek slovenske kolonije tu v Detroitu, ga nikoli ne vidiš pri delu. Ali kadar pograbi pero v roko, pa sitnari ter moralizira. Nič bi ne rekel, če kdo tukajšnje rojake kritizira radi njihovih političnih mišljenj. Povsodi se dobe ljudje različnih mnenj, narodnjake in napredne, ali da se stavi tukajšnje Slovence v tako čudno luč kot "Avštrijake", boljševike in pijance, je pa že malo preveč.

Kar se tiče boljševizma in socijalizma, ima gospod dopisnik jako malo pojma, o tem sem trdo prepričan. In tistih groznih slov. boljševikov, ki nič ne delajo, samo pijejo ter mečejo svet ob tla, tudi ne poznam. Ne vem, kje jih je gospod dopisnik srečal.

Odločno pa protestiram, da se naziva in predbaciva detroitskim Slovencem pijanstvo. Fakt je, da v celi detroitski slovenski koloniji ni ne enega slovenskega saluna. In če bi vse slovenske kolonije v Ameriki bile tako malo razupite radi pijače, bi bilo dobro.

Resnica pa je, da so detroitski Slovenci bili in so napredni, vsaj povprečno. Sodi se lahko po številu klubov, podpornih društev, pevskih društev itd.

Kar se tiče "avstrijaštva", bi rekel, da je ravno tu v Detroitu precejšnje število rojakov, kateri že leta in leta delajo proti Avstriji. Pretečeni mesec je bila tu v naši sredini osnovana lokalna podružnica Slov. Republ. Združenja. Namen nje je g. dopisniku gotovo znan. Torej, če se g. dopisnik čuti Jugoslovana, naprednjaka in protiavstrijca, naj se nam pridruži; tu bo imel z nami vred najlepšo priliko boriti se proti avtokraciji in za dobrobit Jugoslovanov.

Toliko v odgovor g. Janežiču na njegov dopis z dne 16. marca.

Jožko Oven.

Povest o ukradenem zlatu.

DETEKTIVSKA POVEST.

Pred par leti so poslali nekega uslužbenca Tajne službe Združenih držav v Carson City (Nev.), kjer se nahaja novčni urad zakladniškega departmenta, v namenu, da preiskuje tatvino 75,000 dolarjev v zlatih kosih, ki so izginili iz tega zavoda. Ko je dospel detektiv tjakaj, je našel, da so bili tam trije možje, za katere se je prav posebno zanimal. To so bili James Smith, pomožni topilec in čistilec, John Harris, topilec srebra, ter Frank Jones, njegov pomočnik. Polastil se je privatne sobe superintendenta topilnice in določil, da privedejo pred njega vse tri može, in sicer posamič. Smitha naj bi zaslišal prvega.

— Kadar bom pritisnil na električni gumb na tej pisalni mizi, — je rekel detektiv superintendentu, — pošljite k meni Harrisa. Dajte mu naročilo te ali one vrste in ko bo vstopil, naj reče, da želi govoriti z menoj privatno. Ko bom drugič pritisnil na gumb, mi pošljite v sobo Franka Jones in ta naj se obnaša prav na isti način. —

Smith, ki je imel iti prvi skozi preskušnjo, je bil zelo zgovoren ter si je na vse načine prizadeval pojasniti, kako se je morala izvršiti tatvina. Rekel je, da je prišlo povelje, naj se stopi par kosov zlata. Ko se je nato te zlate opeke raztopilo, se je našlo, da niso obstajale iz zlata, temveč iz zmesi srebra in drugih manj vrednih kovin. Nato pa je prišla preiskava, tekom katere se je ugotovilo, da je bila vlada oropana za 75 tisoč dolarjev.

— Dobro, — je rekel detektiv. — Kako pa je bil ta denar ukraden?

— O, to je bilo zelo priprosto, — je rekel Smith. — Videti je, da je nekdo pri topljenju zlata, nakopljenega od topilnice, vzel po par unč vsaki pot in nadomestil slednje s kozi manjvrednih kovin, katere kose je izdelal sam. Te kose so nato označili z napačno vrednostjo s pomočjo barvila, s katerim so ponaredili preizkušnji pečat. To je bila zelo premetena igra, gospod, in ne vrjamem, da bi se jo kdaj razkrilo, če bi zakladniški department nenadoma ne poslal naročila za $100,000 vrednosti zlatnikov. Nato se je seveda razkrilo celo zaroto. Bila je grozna stvar slepariti vlado na ta način, dasiravno, kot sem že rekel preje, imamo malo vzroka biti jezni. Vlada ni z menoj postopala dobro. Ne vrjamem, da bi imel kdaj dopust v šestih letih. Jaz...

— Koliko časa mislite, da se je vršila ta tatvina?

— Mislim, da nekako šest let.

Detektiv se je nepremično oziral v svojega moža z mrzlimi, kot jeklo ostrimi očmi. Molk je trajal tako dolgo, da je pričel postajati mučen. Ko pa je raziskovalec zopet govoril, se je zgodilo to počasi ter premišljeno in videti je bilo, kot da vsaka beseda prodira moža, ki je stal pred njim.

— Torej vi ste pogrešali svoje počitnice skozi ravno toliko let, kot je vlada pogrešala svoje zlato?

Smith je zaječal kot ranjena žival.

— Ali hočete reči, da sem jaz ukradel zlato?

— Ne, tega nisem storil.

— Ne, a ste namignili.

— Smith, — je rekel mož Tajne službe. — koliko znaša vaša plača?

— Dva tisoč dolarjev na leto.

— Živeli ste zelo dobro v zadnjem času in vaši stroški so morali znašati najmanj še enkrat toliko kot $2000 na leto.

— Tukaj ste zopet, — je ugovarjal Smith. — Zakaj me dolžite še naprej?

Detektiv se je dvignil, se sklonil proti Smithu in rekel počasi:

— Smith, zakaj si ne olajšate vesti s priznanjem cele zadeve?

— Nimam ničesar priznati, — je stokal Smith.

V tem trenutku je detektiv neopažen pritisnil na gumb, ki se je nahajal na pisalni mizi. Dočim sta oba moža stala tam molče ter se ozirala drug v drugega, so se odprla vrata in Harris, topilec srebra, je stopil v sobo. Imel je preplašen pogled ter si zmočil ustnice, predno je pričel govoriti. Konečno so prišle besede iz njegovih ust.

— Ali morem govoriti z vami, gospod?

— Z menoj? je odvrnil detektiv z dobro ponarejenim začudenjem.

— Da, gospod!

— Seveda, — je rekel detektiv ter se dvignil.

Oba moža sta se umaknila v kot sobe ter pričela šepetati med seboj. Med tem časom pa je stal Smith ob pisalni mizi in ker je čul le nerazločne glasove, je bil ves iz sebe vsled dvoma in strahu. Naenkrat pa je Harris zapustil sobo. Detektiv je zopet sedel za pisalno mizo, a ni govoril. Videti je bilo, kot da razmišlja o neki stvari. Osumljeni mož ni mogel še nadalje prestati te muke.

— Kaj vam je povedal? — je vprašal.

Uradnik je čakal za trenutek, predno je odgovoril.

— O, mislim, da ničesar posebne važnosti.

V tem trenutku je skrivoma zopet pritisnil na gumb in vrata so se zopet odprla. V sobo je prišel majhen človek s plešo na glavi. Bil je Frank Jones, pomočnik Harrisa, topilca srebra.

— Rad bi govoril za trenutek z vami, gospod, — je rekel detektivu

Ponovilo se je pantomimo, ki se je bila vršila pred par minutami. Oba sta se umaknila v kot sobe in pričela šepetati med seboj. Smith pa se je brez pomoči oziral naokrog. Enkrat je celo na polovico vstal s svojega stola, kot da hoče nasilnim potom ločiti oba govoreča. Potne srage so mu stopile na čelo. Tedaj pa je bila konverzacija končana, detektiv je segel uslužbencu v roko in rekel z več kot kordijalnim poudarkom:

— Hvala vam lepa!

Ko je Jones zapustil sobo, je pričel detektiv zopet govoriti.

— Smith, — je rekel mirno, — v vaši povesti je nekaj nedoslednosti ter bi rad videl, da poveste celo storijo še enkrat od konca.

— Kako dolgo časa naj traja še vse to? — je vprašal mučeni.

— Celo poletje, dokler mi ne poveste resnice.

Med tem časom je lice Smitha že posinelo. Tresel se je od glave do nog in njegov govor je postal še bolj zmeden in nedosleden. Naenkrat pa je skočil pokonci kot besen. Vrgel je roki v zrak in lice mu je zardelo.

— Pustite! — je zakričal. — Pustite, za božjo voljo, povedati vam hočem celo zadevo. Pustite me na miru in povedal vam bom. Jaz sem ukradel zlato!

Povedal je nato, kako je jemal zlato po unčah in kakorhitro je dobil zadostno množino, je izdelal opeko iz drugih kovin, ki naj bi nadomeščale ukradeno zlato. Harris in Jones sta bila zapletena v celo zadevo. Vse tri so aretirali. Eden je umrl še pred obravnavo, ostala dva pa sta dobila po osem let težke ječe.

Ko je prišel takrat Harris v sobo v onem usodepolnem trenutku, je le zašepetal, da vabi superintendent detektiva na večerjo, in ko je prišel Jones pozneje v sobo, je povedal detektivu, da se bo vršila večerja ob sedmi uri zvečer.

Dr. B. F. MULLIN

Zdravnik-špecijalist za Slovence.

411-4th Ave., Pittsburgh, Pa.

(nasproti pošte.)

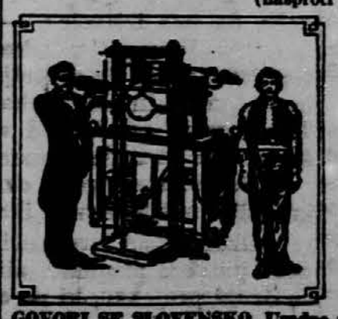

Najstarejši špecijalist v Pittsburghu, ki deluje že 38 let kot zdravnik. Ozdravil je dosedaj na tisoče in tisoče oseb, pa tako more tudi vas. Rabi najbolje zdravila iz Evrope, Amerike in ostalih delov sveta. Zdravi vse bolezni moških in ženskih napešno in hitro. Električni pregled s X-žarki, s katerimi vidi vaše telo kot na dlanu. Pridite k temu staremu izkušenemu zdravniku — on vas bo gotovo ozdravil. NIZKE CENE, ZNANSTVENA PREISKAVA ZASTONJ.

GOVORI SE SLOVENSKO. Uradne ure so: od 9. zjutraj do 7. zvečer. Ob nedeljah samo od 10. do 2. ure popoldne.

Pri meni se zdravi veliko Slovencev in Slovenk. Ozdravim vsako bolezen, ki jo prevzamem za zdraviti.

Novo varčevanje z lučjo in njega učinek

NAČRT VARČEVANJA Z DNEVNO LUČJO VAM DAJE URO VEČ ZA UZIVANJE SOLNČNE SVETLOBE. — KO BOSTE POMAKNILI 1. APRILA SVOJO URO NAPREJ ZA ENO URO, BODO OSTALE DELAVSKE URE ISTE, ČAS ODPOČITKA SE BO PODALJŠAL IN DAN BO POMENIL VEČ ZA VAS.

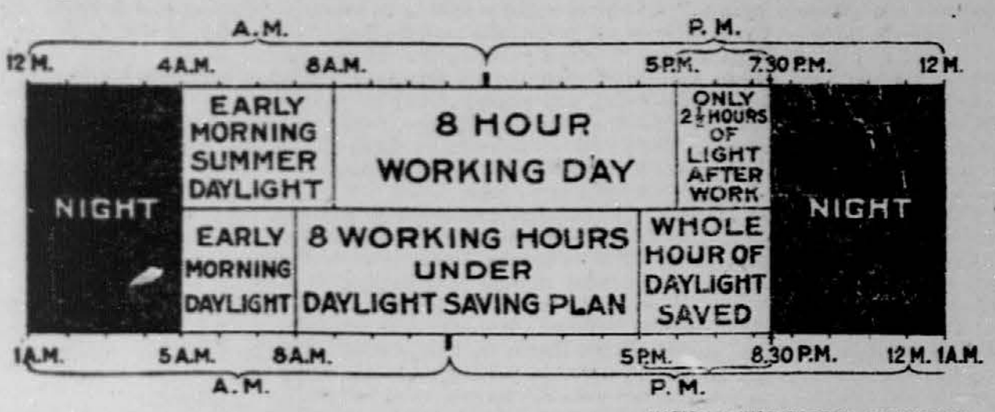

NATIONAL WAR GARDEN COMMISSION

Dne 1. aprila bo potisnil stric Sam svojo oficijelno uro naprej za šestdeset minut. Od tega časa naprej bo nepatriotično za vsakega ležati zjutraj v postelji ter gledati na budilko.

Ta načrt varčevanja z dnevno lučjo ima v sebi veliko več kot je videti na prvi pogled. Seveda vemo mi vsi o milijonih ur, katere bodo prihranili ter napravili plodonosnim potom tako priprostega dejanja kot je potisnjenje ure naprej za šestdeset minut. Zelo malo izmed nas pa ima mogoče idejo, kaj vse se lahko izvrši v teh dodatnih urah. Zdi se nam kot da smo našli kamen modrijana in da smo iznašli metodo, kako podaljšati dobo svojega življenja.

Že leta 1908 so vložili v angleški poslanski zbornici predlogo za varčevanje z dnevno lučjo. Načrt je takoj naletel na zasmeh, in številni znanstveniki so bili med onimi, ki so označevali načrt kot prazno marnjo. Drugi, enako vredni možje pa so zagovarjali načrt. Razni narodi so sledili ter pričeli v teku časa premikati svoje ure. V sedanjem času je uveljavljen v vseh deželah zapadne Evrope, vključeno v Angliji, načrt in vse ure gredo za eno uro naprej.

Vse kaže, da je sistem najboljši za poletne mesece. Tako lahko pričakujemo, da bomo imeli v sedanjem letu na razpolago več časa za igre na prostem, za izprehode v naravi kot smo ga imeli kdaj poprej.

V Angliji se je v štirih mesecih in pol leta 1916 prihranilo nič manj kot 260,000 ton premoga vsled zmanjšane uporabe plina, — pravi Popular Science Monthly. — To pa je pomenilo, da je ostalo v žepih konsumentov celih $2,375,000. Poraba električnega toka v razsvetljevalne namene je znašala v isti dobi le 20 odstotkov.

V maju in juniju 1916 je poročala občinska plinarna v Berlinu, da se je izdelalo 508,500 kubičnih metrov manj plina in sicer na podlagi načrta z varčevanjem z dnevno lučjo. To zmanjšanje porabe plina so dosegli kljub dodatnim 18,000 gasometrom, katere so postavili nanovo in prvih šestih mesecih dotičnega leta in vpričo povečane uporabe plina med januarjem in aprilom dotičnega leta, ki je znašala nič manj kot 2,400,000 kubičnih metrov.

Ideja pomaknjenja ure naprej je prihranila deset odstotkov premoga, katerega so porabili v preteklem letu v Franciji v razsvetljevalne namene. Če gremo bližje domu, vidimo, da je mesto Cleveland zmanjšalo svoj račun za kurjavo za $200,000 v šestih mesecih, potem ko je sprejelo iztočni čas mesto centralno ameriškega, ki je za eno uro nazaj. Po skrbnih preiskavah so predložili komiteju za javno varnost v Rhode Island številke, ki kažejo da bi znašali letni prihranki v Providence $60,000 in da bi skupna svota po celi deželi dosegla $40,000,000. Trgovska zbornica v Bostonu je izračunala, da bi Združene države prihranile nič manj kot $100,000,000 na umetni luči, če bi se uveljavilo načrt.

Te številke so več ali manj oficijelne ter se tičejo povečini občinskih ali državnih vlad. Prihranki posameznikov ne pridejo pri tem vpoštev. Priden človek dela sedaj lahko eno uro dalj. Priprosto dejstvo, da se vstane eno uro prej vsaki dan, bo dalo nam vsem sveže moči. Pomenilo bo osvežujoč sprehod v jutranjem zruku za neštevilen delavce. Mesto pa da bi šli domov ob padanju večernih sence, bo mogoče sedaj priti domov ob solnčnem svitu ter si poiskati najbolj zaželjene zabave.

Charles L. Pack,
zagovornik novega sistema.

V Angliji se je našlo, da je zgodnje vstajanje in hitrejše prihajanje domov vzbudilo zanimanje za vrtove pri številnih osebah, ki bi se drugače nikdar ne lotili stvari razven če bi imeli več prostega časa na razpolago. Vsled tega je upati, da se bo tudi med nami bolj razširilo zanimanje za vrtove, kar bo indirektno povečalo tudi našo zalogo živil.

Vse kaže, da nima načrt varčevanja z dnevno lučjo nikakega konca dobrot. Pošilja ljudi preje na delo ter jih pirvaja hitreje domov, jim daje prilike za več dela če si ga žele ali v vsakem slučaju več prilike za razvedrila. Gotovo je ena dodatna ura dnevne svetlobe vredna dveh ur za osebo, ki mora delati za življenje — in to je skoro vsak izmed nas. Vse kaže, da je bila kaj dobra misel, olajšati na ta način bremena človeštva ter napraviti stvari bolj lahke.

Vsak pozna priliko med zgodnjo ptico tr znanim črvom. Povest je služila marsikateremu v bodrilo skozi številna leta ter dobiva nove sile iz sedanjega razpoloženja, da se izbije iz dneva kolikor mogoče. Benjamin Franklin, oni ženijalni in bistroumni modrijan, je veroval v zdravo doktrino zgodnje postelje in zgodnjega vstajanja. Zapustil je slavno skico, v kateri kara pariški narod, da predolgo leži ter mogoče vsled tega zamudi priliko, ki je medtem trkala na vrata. Njegovi rojaki se pripravljajo sedaj na veliki eksperiment podaljšanja dneva v namenu, da se v istem času užije več življenja.

Spomin na domovino.

Nekega poletnega dne, ko sem se vrnil z manjše ture čez Razor iz Rabeljna, se je napravilo spet na dež. Hitela sva z Voznikom odriniti še ta dan v Koritniško Kočo ter na Mangrt po južnem pobočju in po vzhodnem grebenu. Vrnivši se, pa sva oba dvomila, da smama pusti vremne. Ravno ko sem se odločil, da ne bo nič, prišel me je prosit Voznik, naj mu dovolim, da sprejme drugega turista čez Punco in Jalovec. Zadovoljen sem bil, gotov, da vremena ne bo. Sedel sem na prijazni verandi Martina Černuta, ko se je ulil dež in je po dežju prikorakal Voznik z znanim turistom. Želel sem jima srečno pot, pri sebi sem pa mislil, da je bolje pod streho; težko da jo priplezata na vrh Jakovca. Voznik mi je obljubil, da se drugi dan vrne čez Punco v Koritniško Kočo, kjer se snideva.

Drugega dne sem se počasi odpravljal sam iz Loga od Strukljeve krčme šele ob 9. uri predpoldne ob južnem, a solnčnem vremenu. Predelska cesta iz Loga do ovinka pod Uhojem ima okoli 6% naklonine ter se pride do potoka v Naklem v pičli pol uri. Takoj, ko se Predelska cesta nekoliko zvisi, imaš na desno pogled v grapo Kaludernice, ki prihaja okoli Ruševe Glave 1606 m izpod Loške Stene. (Kaludernica pomeni zavito grapo in dejansko se zvija v polukrogu okoli Ruševe Glave. Istega jezikovnega izvora mora biti vrh Kaluder 1950 m v Krnski skupini ter pomeni v polukrogu zavito goro. Enako me se dobi na Beneškem Slovenskem nad Cedadom in Fojdo (Faedis), kjer je gora Caludrazza 976 m. slovenski Kaludrovnica.)

Iz konca ceste imaš lep pogled v kot Koritniške doline z Jalovcem v ozadju ter na ves greben Loške Stene. To ime je sicer umetno geografično, a domačinom umljivo in tudi ni boljšega. Kajti najvišji vrh Briceljk, 2343 m, nima nič karakterističnega, da bi se po njem imenoval cel greben od Spodnjega Grada, 1694 m, pa do Plešivca, 2165 m. Skoraj v sredi Loške Stene, tam, kjer je gorska črta zavita proti vzhodu, moli strma ostroga proti dolini Otli Vrh, ki še ni kotiran. Temu je predložena Ruševa Glava. Konec ovinka se pot deli. Naravnost gori pelje na Uhoj (Uhoj smatram za pokvarjen izgovor za ukoj, kar odgovarja legi) in k nemški Mangrtski koči, na desno čez potok v Naklem pa k češki Koritniški Koči.

Nekoliko višje gori na tej stezi me je dotekel 11letni Anton Kuk iz Strmca, ki je šel iskat pod Mali Vrh 3 izgubljene jarčke. Bister, pogumen dečko, ki mi je prav razločno znal povedati vse, kar sem ga vprašal. Pravil mi je, da se nič ne boji hoditi sam po strminah, četudi se je ubil njegov stric v mladih letih kot pastir pod Strmin Nosom, pod Veliko Ravnijo. S seboj je imel za cel dan košček kruha, katerega si ni upal se lotiti še pred poldne; in vendar kako sveže in zdravo je dečko izgledal! Že bliza koče sva sedla ter gledala proti Bavhi na levem bregu Koritnice. Visoko gori pod vrhom se je nakrat zamajala ogromna skala in je telebnila najmanj 100 m doli na pečnat krmol ter se razletela na kose. Poknilo je kot topov strel da je vsa gora odlo zabobnela. Siv oblak prahu je vzkipel nad padiščem in se je počasi razkajal proti vrhu. Belo-rjava velika lisa je pokazala mesto oddora. Razsuli kosi so padali šumno od skoka do skoka ter se valili ter razsipali po žlebovih in plateh strmo nizdoli, puščaje za seboj oblačke dima, prasketaje od stopnje do stopnje. Vedno tanjši so postajali oblački za njimi, vedno manj se je slišal ropot padajočega gruča; končno je vse potihnilo v plitvi krniei sredi severnega boka Bavhe, imenovani Čelovec.

Sedla sva ter dolgo gledala zanimiv prizor, kakor ga redko vidiš v vsej celoti, tako tik pred očmi, tako nazorno. Z daljnogledom sem opazoval vsako fazo kamenega plazu. Tone mi je pravil, da je že večkrat videl, kako se kamen odtrga, da pa še ni nikdar tako močno ustrelilo. Dal sem mu nekoliko svojega jedila, a fant ga je le pospravil, češ, da ga prihrani za popoldan, če ne bo mogel brž najti jarčkov; nekaj pa je hotel še prinesti domov. Kaka samostojnost priprostega kmetskega pastirja, brez vsake vzgoje, proti mestnemu dečku iste starosti, ki ima spred in zad učitelja, pa ne ve, kam bi se obrnil, če le malo prestopi prag svoje sobe! Sam lazi pastirček dneve in dneve za čredami, opazi vsak najmanjši dogodljaj v prirodi ter uživa z jasnim umom vse vtise nje lepote.

Po kosilu sem pohajal okoli koče. Vrhovi so bili tako jasni, da sem začrtal panoramo gor izpred Koritniške Koče.

Računil sem, da sta Voznik in Korenčan vendar le srečno prišla vrh Jalovca, četudi je bil vrh zavit v meglo; kajti dolina je bila solnčna. Začudil sem se torej, ko je proti večeru prispel vodnik od Rateške strani čez Sedlo doli. Jutranje mrko vreme ju je bilo vrh sedla Punce ostrašilo, tako da sta krenila čez Veliki Kot v Planico doli ter v Rateče, odkoder je Voznik prihitel čez Travnik v Koritniško Kočo.

Vreme proti večeru ni kazalo preslabo, zato sva se odločila, da odrineva zjutraj kolikor mogoče rano. No, ob prvem svitu je bilo vse prepreženo z oblaki ter droben dež je mrščil. Polegla sva, pozneje predpoldne pa pregledala južno vznožje Mangrta. Krenila sva iz koče po zaznamovani poti proti koncu, zavila na desno pod stene, lezla sem in tja po strmotinah. Različni žlebi in razpori vodijo v stene južnega Mangrta, od katerih bi moralo biti par prav gotovo prehodnih do grape za Hudo Stezo. Naročil sem Vozniku, naj mi pripelje kot drugega vodnika Lukeža, ki ima svojo malo kmetijo v Koritnici ravno pod Mangrtom in pozna vsak mogoč pristop od južne strani. No, Lukež mu je izjavil, da se sicer pride na enem mestu po ozkem žlebu do pod Hudo Stezo, da pa je skrajno nevarno radi zapadnega kamenja, ki deloma prihaja od deve prhle stene nad grapo za Hudo Stezo, še bolj nevarno pa od ovac in koz, ki se pasejo po drnastih strmotinah pod Hudo Stezo. Lukež je zatrjeval, da pristop po tem žlebu nima nobene vrednosti za turiste, ker se pastirji gredo le, če je skrajna sila in ni drugače mogoče priti do izgubljene drobnice. Zato sva opustila misel prelezti skozi žlebove od južne strani na vrh Mangrta.

Vedrila sva precej časa v špilji prve stene ter si ogledovala zahodno pobočje Jalovca, dokler ni dežp ojenjal in sva mogla v kočo nazaj. Popoldne se je nebo do dobra prevleklo, vedel sem, da bo treba čakati vremena par dni. Celi drugi dan sem prečital skoraj vse knjige, ki so v koči na razpolaganje in popravljal azčrtano panoramo izpred koče. Kedar je solnce skozi oblake zasvetilo, pa mi je vodnik razkazoval, kolikor mu je prišlo na um od zadnje Koritnice. Zanimalo me je posebno, da je — kakor Ratečani — trdil, da pomeni ozebnik toliko kakor Schneeeuloir. Imena za vrhova Veliki in Mali Ozebnik prihajajo torej od snežnih plazov pod njim. Veliko snežišče takraj Brežiča na poti S. P. D. od Jakovca v Koritnico se imenuje Veliki Ozebnik. Pod njim je stožec Mali Turn v Ozebniku in nižje doli Vel. Turn. Pod Plešivcem je Mali Ozebnik in na robu pred njim Turn v Malem Ozebniku. Lepa zelena macesnata polica od Malega Ozebnika proti sredi pobočja Plešivca je Zagon. Po dvadnevnem postopanju sva bila oba naveličana tembolj, ker v koči ni bilo dobiti drugega kot polente, salame in sira. Tudi motnega belega vina sva popila zadnjega pol litra. Koča ima sicer opravnico, a sem prihaja tako malo turistov, da se ji niti ne poljubi skrbeti za naprej. Nisem bil vzel mnogo svojega brašna ter ohranil najpotrebnejše za visoke ture. Zato sva sklenila, da drugi dan odrineva, naj bo vreme kakor hoče, le da ne bi lilo.

Odšla sva ob 5. uri zjutraj po zaznamovani poti doli v zadnjo grapo Koritnice. Globoko korito na levo, navzgor nepristopno, ki se izteka na desnem bregu v Koritniški konec, se imenuje V Snegu. Nad strmimi pečinami nad njima je pašnik Kozlovka. Ves vzhodni Mangrt do grape V Snegu je od te strani nepristopen; drobnico morajo na Kozlovko goniti čez Jarečico in po turistovski poti okoli Vel. Mangrta doli na vzhodno pobočje. Ves vzporedni, grebenasti del Mangrtov je kakor preklan po sredi od vrha do dna. V Snegu: gori preide v škrbino, ki jo je turist dr. Kugy imenoval Böse Scharte — Hada Škrbina. Od te doli na Rateško stran sega druga špranja za Gamsovim Robom v Zagače. Vzhodni del južnega pobočja od grape V Snegu naprej je lažje pristopen in travnat, posebno v srednjem delu. Lepa trata, vidna tudi izpred Koritniške Koče, se imenuje Goli Rob, krnasta špica proti koncu tega pašnika pa Steo.

Na Mangrt je od vzhodne strani najlažji pristop čez Goli Rob, ves čas po pašnikih pod vrh in okoli Planje na turistsko stezo prav do tam, kjer sep ričenja drn na navedeni poti. Drug, težji pristop je od razu Konca, na levo po sila stranih travnatih, a hodnih gredeh na ravno opisano pot okoli Malega Mangrta in Planje.

Midva sva jo krenila s poti ravno sredi grape "Na Koneu" na levo v smeri usedline 2160 m, na zemljevidu imenovano Zagrca. Izprva gre pot po travnatem pologa Planjici, porastli s trsavico, ono suhljasto travo, ki se dobiva povsod po nekdanjih sesutinah v Julijskih Alpah, v legah od 1600 m naprej, in daje poseben značaj gorskim pašnikom. Višje gori je drn pomešan z nizkim ruševjem: Užgana Ruša. Na levo pod njo curlja izpod plazu še v poznih mesecih zadnja voda. Nad Užgano Rušo postaja drn redkejši, trava krajša in drobnejša, pomešana bolj z gorskimi cvetlicami; tod je Na Koneu. Pod vrhnim rezom se zdi, da je daljša pot zaprta po skrotinah (strme, razrite peči). Kreniti je po drnu po ozki gredi na desno ter preplezati precej visoko peč, nakar se zopet stopi na drn in kmalu potem na raz usedline.

(Konec prihodnjič).

Kitajske znamke.

Kitajska je pričela izdelovati sedaj svoje lastne poštne znamke. Pred sedanjo vojno so evropske dežele dobavljale Kitajski potrebno zalogo znamk.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898. — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ. 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNINI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17. Denver. Colo.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Iz zakladniškega urada.

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

HRANI IN POSOJAJ SVOJE PRIHRANKE

STRICU SAMU.

On jih potrebuje sedaj!
Vi jih boste potrebovali po vojni.

KUPUJTE
VOJNO VARČEVALNE
ZNAMKE
OBVEZNICE VLADE ZDRUŽENIH DRŽAV.

Nosijo štiri odstotne obresti, plačljive na četrt leta.
Lahko pričnete
S PETINDVAJSETIMI CENTI,
če kupite varčevalno znamko Združenih držav.

Vaš poštar, vaš bankir, vaš časopis in številno drugih prodajalnih agentur vam bo povedalo vse glede teh znamk. Oglejte si jih!

TO JE VAŠA DOLŽNOST.

TO BO OHRANILO ŽIVLJENJE.
TO BO IZVOJEVALO VOJNO.

Vojno-varčevalne znamke in Slovenci.

Zelo ugodna in redka prilika se nam nudi ravnosedaj z nakupovanjem vojno-varčevalnih znamk prihranjeni denar nadvse varno in z dobrimi obrestmi naložiti, zaeno pa tudi pokazati vladi in podanikom Združenih držav, da smo vredni zaupanja, ker nas vsled napovedi vojne Avstroogrski ne smatrajo za sovražnike. S tem smo obvarovani ogromne škode ter rešeni iz zadrege, katera bi bila prinesla nedržavljanom mnogo skrbi, neprilik in razočaranj.

Za nas Slovence bo najpripravnejše, da kupujemo znamke, katere bo mogoče dobiti skozi mesec januar po $4.12, vsak prihodnji mesec do konca decembra 1918, bodo stale po en cent več; iste bomo prilepovali na takozvani vojno-varčevalni certifikat, ki je načrtan in ima prostora za 20 takih znamk. Po preteku pet let, to je dne 1. januarja 1923, bo izplačala zakladnica v Washingtonu, ali pa katerakoli pošta v Združenih državah znesek $5.00 za vsako, na certifikatu prilepljeno znamko, ali pa za ves poleplje ni certifikat z 20 znamkami znesek $100.00.

Pri dvajset znamkah, katere stanejo tekom meseca januarja 1918 $82.40, bomo pridobili $17.60, ali pri eni znamki 88 centov. V slučaju, da bi bil kdo kdaj pozneje, ko bode kupil znamke v denarnih potrebah, ali pa bi jih hotel zamenjati v gotovi denar, ga bo zanje dobil lahko nazaj vsak čas, na odpoved, po preteku desetih dni s približno 3% obresti, najsibode na katerikoli pošti v Združenih državah.

Omenjene znamke prodajajo vse pošte in banke širom Združenih držav. Priporočati bi pa bilo, da se jih Slovenci kolikor mogoče nabavijo pri naši tvrdki, da potem lahko pokažemo s skupnim zneskom, kaj smo vsi skupaj storili za deželo, katera nas je sprejela v svoje naročje, nam dala kruha in zaslužka, kakor bi ga ne bili našli nikjer na svetu.

Ako se bodo rojaki odzvali našemu kiicu v polni meri, v korist samim sebi, in slovenskemu narodu za ugled, bomo imeli obilo dela in skrbi brez zaslužka, toda z veseljem smo pripravljeni za velevažno stvar storiti vse, kar je v naši moči.

Na celem svetu se dandanes ne more denarja bolj varno in obrestonosno naložiti, kakor v vojno-varčevalnih znamkah Združenih držav. Vsak jih zamore dobiti v vrednosti en tisoč dolarjev, in ne več. Sezite po njih brez odloka, vsak po svoji moči.

Kadar nam pošljete denar, priložite 16 centov v znamkah za poštnino registriranega pisma, v katerem vam bomo poslali znamke.

Pripravljeni smo tudi vojno-varčevalne znamke hraniti pri nas, in v takem slučaju se nam naj pošlje poleg denarja za znamke le 3 cente za poštnino pisma, v katerem bomo poslali potrdilo.

Vsako naročilo naj bode podpisano z lastnoročnim podpisom istega, ki bode kupil znamke.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
TVRDKA FRANK SAKSER

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Iz ruske zgodovine.

V daljšem zunanjem razvoju ruskega naroda vidimo sledeče glavne stopnje:

Slabo je prodiral ruski narod proti zahodu, zakaj tam so prebivala med njim in med morjem skoncentrirana litvolotiška plemena in dalje proti jugu močno poljsko pleme.

Rusi se tod niso pomikali — nasprotno, v onem času je doživel ruski živelj mnogo škode in tukaj mu je grozil pogin bodisi vsled napredovanja Litve, bodisi pri prodiranju Poljske na vzhod, kamor je usoda Poljake vodila in silila, zakaj na zahodu so jih pritiskali — Nemci.

Tako lahko umemo, zakaj je na Bielensteinovih mapah ruskolotiška meja iz XIII. stoletja skoro ista kakor danes — in zakaj je pri tem zahodna ruska oblast prožeta s — poljskim življem.

Pomikanje proti severu je sicer ostalo, toda ni se vršilo v taki meri kakor prej, deloma zato, ker so bili ti kraji čimdaljebolj neljudni, deloma zato, ker se je že od XV. stoletja glavno pa od časov Petra, kolonizačni tok razširjanja ruskega življa obrnil proti jugu, proti jugovzhodu in vzhodu.

Od tega časa je ruska kolonizacija sicer napredovala, toda v celoti le — neznatno, glavne so bile samostanske in razkolniške naselbine. Naselbine so bile neznatne, koncentracija majhna.

V celoti vidimo nasprotje prejšnjim razmeram: razvoj na severu ponehava in težišče pomikanja in obenem obljudenosti se nagiblje s severa in iz sredine na jug.

Nastaje doba ruskega pomikanja na — jug in na vzhod.

Tatarski naval je postal velik jez, črez katerega ruska kolonizacija ni mogla, dokler niso bili podvrženi tatarski kanati, ki so tu nastali. In do tega pa dolgo ni prišlo.

Toda kakor hitro so spone odjenjale, po l. 1480, je čut maščevalnosti, združen z ekspanzijo izsiljeno vsled notranjega razmnoževanja in še z drugimi momenti, takoj povzročil zelo energično pomikanje Rusov proti vzhodu, jugovzhodu in jugu, ki se kaže v zgodovini vojsk kot neprestani pritisek ruskih obrambnih linij.

Prvo linijo na bregovih Oke je zamenila že v polovici XVI. stoletja tako zvana tulska od Putivlja na Sejmu čez Brjansk in Tulo k Uni (pritok Mokše); v prvi polovici XVII. stoletja stavi moskovska vlada odločno nove linije belgorodsko (Belgorod-Kozlov), simbirsko in zakamsko; začasno se je zelo obljudila Poltavščina na koncu XVII. stoletja je bila napravljena obrambna linija ob Doncu, za carice Ane linija ukrajinska 1731—1735; od Vrhnjednjeprovska do Zmijeva na Doncu, ki pa se že črez 40 let umakne novi liniji dnjeprski med Dnjeprom in Azovskim morjem.

Malorusi iz kraja med Bugom in Dnjestrom so se začeli že od XIV. stoletja pod obrambo kijevskih in litevskih knezov preseljevati v Poltavščino, toda šele od XVI. stoletja je nastalo pod obrambo Moskve neprestano prodiranje. V XVII. stoletju so zasedli že harkovsko gubernijo, zahodni del voroneške gubernije in južni del kurske.

Vzroke te preselitve moramo iskati v razvoju kozaštva, begu pred poljskim gospostvom in v oslabelih tatarskih napadih, posebno krimske orde.

Osvojitev je bila končana s padcem krimskega hanata leta 1783. Naravno, da je s pomikanjem teh bojnih obrambnih linij šla na jug tudi kolonizacija vsake vrste, ruska in — jugoslovanska. Deli obrežja so bili naseljeni že v XVIII. stoletju; drugi naprimer breg med Bugom in Dnjestrom ali tavriška gubernija, šele v XIX. stol.

V istem času se je začela ruska kolonizacija tudi na Kavkazu (linija kavkaška na Kubanu in Tereku od leta 1779. do 1799.), toda završila se je šele v teku XIX. stoletja po dokončani kavkaški vstaji l. 1864. Do Zavolžja so prišli Rusi prej glavno od časa Petra, ko je bila stara zakamska linija od Sengileja preložena k Samari in v letih 1734—1744 na Orenburk.

V notranjo Azijo pa se je začelo pomikanje še prej s kolonizacijskim delom bratov Stroganovih in za časa vpada Jermaka (1558—1582) v Sibirijo (do Oba in Irtiša) in je bilo končano v teku XIX. stoletja z osvojitvijo vse Sibirije, Sahalina in Mandžurije, na jugu pa s pridobitvijo stepne oblasti kirgiške in slednjič tudi Turkestana v letu 1864.

Povsod so šli z vojaki roko v roki ruski, glavno — velikoruski kolonisti.

V glavnih obrisih očrtani razvoj ruskega naroda — posebno pa njegova neprestana kolonizacija poslednjih let sta napravila, da ni mogoče omejiti vse ruske oblasti z enostavno zemljepisno črto, zakaj večji del ruske zemlje v Aziji in tudi del v Evropi nam ne predstavlja kompaktnega bivališča, ampak samo večjo ali manjšo skupino naselbin — včasih tudi posameznih — v etnografično tujem ozemlju.

V svojem jedru seveda prebivajo Rusi kompaktno v vzhodni Evropi, večji del v mejah ruske države, manjši tudi v avstrijsko-ogrski državi, toda tudi pri tem jedru so pravzaprav le zahodne in jugozahodne meje bolj določene; vzhod in sever je širok pas v obliki morskih zalivov in otokov, ki drobe široko reko drugorodnih elementov finskega in turškotatarskega izvira.

Javni notar in tolmač.

Kompetentnega notarja in previdnega tolmača potrebujejo naši rojaki skoraj vsaki dan. Dober nasvet Vam lahko prihrani mnogo nepotrebnih stroškov; pravo in nepristransko tolmačenje Vas lahko reši iz neprijetne zadrege.

Anton Zbašnik,
SLOVENSKI JAVNI NOTAR IN TOLMAČ
soba 102 Bakewell Bldg.
Cor. Diamond in Grant Sts., Pittsburgh, Pa.
Telefon Court 3459 (Nasproti Court housa.)

Darovana.

ZGODOVINSKA POVEST IZ DOBE SLOVAN. APOSTOLOV Sv. CIRILA IN METODA.

Češki napisal **Alojzij Dostál.**

(Nadaljevanje.)

Rastislav poklekne pred škofa na obe koleni.

Metod zaplaka kakor otrok.

"Na poslednjo pot, na pot v večnost — prosim te pri ljubezni do moravskega ljudstva — pri ljubezni do zvestega prijatelja..."

Metod vstane. Mesec je ravno s polnim žarom obsijal njegovo močno postavo. Tresoči se roki položi na Rastislavovo glavo in proti zvezdnatemu nebu obrne svoje solzne oči.

"Blagoslovi te Bog Oče, Sin in sveti Duh; sprejmi tvoje plačilo v nebesih za vse, kar si trpel na tem svetu. Angel božji spremljaj tvoje korake in tvoje srce naj najde zaželjenega miru in pokoja..."

Jožef je čakal nestrpno, bal se je, da bi ne bil nočni sestanek obeh jetnikov izdan. Tiho stopi v celico in začuden postoji na pragu. V luninem svitu se mu zazdi, kakor bi bila Metodova postava večja, kakor bi bilo obličje njegovo razsvetljeno z nebeškim žarom.

"Sveti mož", zašepeta tiho ter sklene roki.

Rastislav vstane z Metodovo pomočjo.

"Hvala, tisočkrat hvala!" je govoril.

"Zopet se ločiva, ali se za dolgo časa, Bog ve?"

"Na tej zemlji na veke, prijatelj. Tam", in pokaže z roko proti nebu, "tam se snidava v lepši domovini. Z Bogom!"

Objameta se še enkrat, poljubita se in škof spremi kneza do vrat in tam ga izroči v Jožefovo varstvo. Na hodniku se ozre Rastislav še enkrat nazaj; morda je pozabil, da je slep.

"Z Bogom!"

Zadnjikrat sta si stisnila roki.

Metod je zaprl vrata, da bi ga nihče ne motil. Zopet naredi ogenj ter se vsede za mizo na navadno mesto. Zamislil se je. Pomiloval je kneza, pomiloval je Moravsko. Rastislavu ni več pomoči, dolgo se ne bo več mučil na tej zemlji, ali Moravska potrebuje v resnici svetovalca, vodnika.

Škof potegne z roko po čelu, kakor bi si hotel pregnati žalostne misli.

"Moram, četudi nerad."

Dasi je bilo že pozno, vendar odpre Metod knjigo na zadnjih straneh, kakor bi hotel brati zadnja poglavja. Prav zadaj je bilo nekoliko nepopisanega pergamena. Škof ga iz trga, vzame pero, omoči ga, a roka mu zopet upade.

Srce se je obotavljalo, razum pa je veleval.

Iznova omoči pero in piše počasi s tresočo roko. Škof Metod je pisal tožbo papežu v Rim.

IX.

Dolgo ni mogla zaspati Cvetana pod streho svojih dobrotnikov. Božidarova podoba ji plava neprestano pred očmi.

"To je kazen, ker si zapustila očeta", je doni po ušesih.

O, zakaj ni ostala v gozdu! Saj tam je bilo tako milo, prijetno.

Cvetana se zamisli na dneve brezskrbne mladosti. Sedaj jo pa spremlja skrb za skrbjo, žalost za bridkostjo, kakor bi jo v resnici spremljala očetova kletev.

Skoro se je že odločila. Grad zapusti ter zopet pojde v temne gozde. Na Božidara ne sme niti misliti več, ne radi prijateljice, ki ga tako prisrčno ljubi, in ne radi svojih dobrotnikov, ki bi mu jo tako radi dali. — — —

Božidar je bil že rano na nogah, jasno solnce mu ni dalo spati. Hodil je po praznem dvorišču, pogledal je proti oknu, kjer prebiva domača hčerka in zvesta njena prijateljica, ter šel dalje k vratom, ki so vodila na polje. Mislil je na Cvetano. Enkrat jo je videl in že se mu je vtisnila tako globoko v srce. Spominjal se je tudi one dobe, ko so ga sprejeli na grad in vzgojevali kot domačega sina. Dobro je vedel, zakaj se gospod Mirko s soprogo obnaša proti njemu tako ljubeznivo, zakaj mu žele toliko dobrega.

In Lizika?

Božidar je vedel čez vse dobro, da ga tovarišica iz mladostnih let ljubi iz globočine svojega srca; vsaj mu je to pričal vsak pogled. Mladi vitez podpre glavo z roko ter se zamisli. Srce mu je močno bilo. Kot otrok je prišel s pomožno češko vojsko na Moravsko, stariši so padli v boju, postal je sirota. Kam se je hotel obrniti, kje iskati dobre roke, ki bi ga bila rešila iz žalostnega položaja? Grajščak Mirko se je zavzel za siroto; na gradu Borotinu je vzrastel, da je nastopil samostojno pot.

Z Liziko sta si bila kot brat in sestra. Tako sta se ljubila z otroško ljubeznijo, kaj čuda, ako mu je naklonila tudi sedaj, kot dorastla devica, svoje srce?

Božidar je pripoznaval, da ima dolžnost poplačati svojim dobrotnikom veliko požrtvovalnost, in sicer s tem, da osreči Liziko, a srce se mu je upiralo. Pregloboko mu je bila v srcu podoba one, ki jo je videl takrat v gozdu, in ko jo je včeraj videl vdrugič, podoba nesrečne čarovnikove hčere — podoba lepe Cvetane.

Božidar se domisli na črne gozde, kjer se je prvič sešel s Cvetano. Jutranji žarki so jih žarili in megle so se vzdigovale nad njimi. Tako se je zamislil, da je pozabil na vzvišeno nalogo, katero je bil prevzel: delovati z vsemi močmi, da oprosti Metoda. In vendar mora že danes oditi s svojim oddelkom v Slavomirov tabor. Božidar bi bil rad ostal na gradu, dasi se je preje le toliko pomudil tu, da je pripravil služabnike za vojno. Cvetana mu kar ni šla iz glave, že ta nesrečna usoda, da je on ravno tako sirota kakor Cvetana, ga je družila z Dubovo hčerjo

Stopil je na vrt; vsak list je bil pokrit z rosnimi kapljami, vsak cvet je gledal, kakor bi imel solze v očeh. Spoznal je, da tu gospodari pridna roka Lizikina. Tukaj je sedela, plela, tukaj je sedevala in prepevala. Kolikokrat ji je pomagal, kolikokrat se je žnjo igral. Skupaj sta bila vesela ali žalostna; takrat sta bila seveda še otroka.

Kako gorko ga je včeraj pogledovala, kako je poslušala njegove besede in kako močno mu je pri odhodu stisnila desnico! Ni ga pozabila.

Božidaru je šepetal nek glas: "Ker prej oni niso marali zate, sedaj se pa ti ne meni zanje." A plemeniti mladenič je vedel ceniti tudi dobrote, s katerimi so ga obsipali, akoravno je bil tujec — sirota...

Božidar se usede pod dišeč rožni grm, glavo si podpre z roko in premišljuje. Spomni se na daljni dom, ki ga je tako zgodaj zapustil. Kakor mu je pravil Mirko, so njegovi rojaki še vedno pogani, še vedno tavajo v zmoti in po božje časte prazne kipe. Na Češko se vsiljujejo baje nemški pridigarji. Tudi po vzhodnih slovanskih krajih so bili, pa glej, kaj so učinili? Nemški vpliv je strmoglavil Moravsko s prepad nesreče.

"Ko se povrne Metod in utrdi Moravsko v veri, poprosim ga na kolenih, da se poda na apostolsko pot na Češko, da izpreobrne tudi mojo domovino k pravemu Bogu. Metodu bo veroval vsak, njegove besede ostanejo vsakemu v srcu. Saj je tako ljubezniv, tako dober! V Metodovem spremstvu vidim zopet svojo domovino."

Ta misel razjasni Božidaru obraz; a hipoma ga preleti črna senca: saj zapusti potem tu na Moravskem svoje srce.

Laehn vetrič zapihlja in lipa šumi nad vitezovo glavo.

Na vrt pride tako kakor senca vitka dekliča postava. Sredi cvetočih dreves se prikaže Cvetana. Kakor srna skaklja in se pripogiba k duhtečim cvetkam. Kmalu se zagleda na daljne gozde ter se zamisli. Spomni se na očeta, na dom...

"Tako zgodaj že na vrtu?"

Cvetana skoči, kot bi se prebudila iz najslajšega spanja. Pred njo je stal Božidar. Ravno tak je bil, kakor takrat v gozdu, ko se je ustavil v bližini kočice njenega očeta.

"Ti tukaj, gospod Božidar?"

"Spati ne morem; tu sem preživel mladostna leta in zbodili so se mi stari spomini."

"Slišala sem mnogokrat od — Lizike."

Cvetana zardi kakor mak.

"Grajščak je moj dobrotnik, njegova gospa Lucija kakor moja mati in Lizika —" Božidar se obotavlja s primero — "kakor rodna sestra", doda hitro in pogleda z očmi na temne gozdove.

"Vsi so vredni tvoje ljubezni, gospod Božidar, Lizika pa najbolj. Često se te je spominjala in govorila o tebi celo v spanju."

Božidar pogleda na Cvetano, če misli to v resnici, ali če ga le poizkuša, da vidi, kako bodo vplivale njene besede nanj. Kar začudil se je, kako odkritosrčno in prepričevalno govori deklica, na čelu nima niti najmanjše sence lokavosti ali neresničnosti.

"Gotovo ne ostane Lizikina skrb brez plačila."

Cvetana položi roko na srce ter se obrne stran, kakor bi hotela zakriti solzo.

"Cvetana, kako čudno govoriš! Ne razumem te. Ali se morda spominjaš onega trenutka, ko sem te prvikrat videl, ko sem prvikrat s teboj govoril?"

"Prvič in poslednjič danes."

"Kako to?"

"Iz grada pojdem nazaj, odkoder sem prišla." Cvetana pokaže z roko na širno gozdove. "Poiskala bom očeta, da mu bom stregla, in ko njemu doslužim, hočem podariti sadove naše vere ljudem, ki jim je usoda položila v zibel samo bol, tugo, žalost..."

"Cvetana, ne razumem te."

"Danes te ne bom zadrževala s pojasnili, ker se ti mudi ter se moraš pred bojem še posloviti od svojih dobrotnikov in od Lizike."

"In od tebe, Cvetana?"

"Midva se posloviva za — vedno."

"Cvetana!" ji zakliče Božidar bolestno.

"Umiri se, gospod, vse ti pojasnim. Svojim dobrotnikom sva obi, ti in jaz, dolžna veliko hvaležnost. Sam si rekel, da so te vzgojili kakor lastni stariši, da so skrbeli zate kakor za punčico svojega očesa, da so te ljubili kakor rodnega sina. Ti si torej dolžan gospodu Mirku za svojo vzgojo hvaležnost, ti si njegov dolžnik. Mene so sprejeli v grad, ko me je oče pregnal od doma, ko sem tavala po svetu brez doma, ko sem umirala gladu; tudi jaz sem dolžna povrniti svojim dobrotnikom vse, kar so mi dobrega storili, čeravno tega niso delali za plačilo. In več, kako jim to dobroto najbolj poplačava?"

Božidar je slutil, kaj misli Cvetana, a obotavljal se je z odgovorom.

"Jaz se povrnem, odkoder sem prišla ter si poiščem drugje strehe, ti pa se povrni po vojni na ta grad in boš njegov gospodar."

"Ni mogoče!" zakliče Božidar.

"Gospod, ali hočeš poplačati dobroto z nehvaležnostjo? Ali ohčeš tu sejati žalost in nesrečo, ko vendar po celi deželi oznanjaš krščansko ljubezen? Ali bi bilo to pošteno?"

Cvetana se je razvnela.

"Priznam, da so tvoje besede resnične, ali kaj bo s teboj, plemenita deklica?"

"Z menoj?" odvrne Cvetana z bolestnim glasom, a takoj se ohrabri ter pravi: "Povedala sem ti že svoj načrt. Mene kliče druga dolžnost, katero zaupam samo tebi. Oče me je daroval bogovom, ker je mislil s tem pomiriti razkačene bogove, katerim uničujejo kristjani gaje in morijo posvečene ptice. In jaz se hočem darovati, Božidar, a le edino pravemu Bogu. Naša krščanska vera uči tudi zatajevanje, zato se hočem odreči svetu in pojdem tja, kjer so device na veke posvetile svoje življenje Bogu, da bi z molitvijo, uboštvom in čistostjo dosegle nebeško kraljestvo."

"Ti hočeš v samostan?"

"Da, pojdem; Metod je pripovedoval nekoč o njih in že takrat se mi je dopadlo tako življenje."

Cvetana povesi glavo. Morebiti se ni spomnila na samostan niti tedaj, niti pozneje. Saj se ji je zdelo življenje tako lepo, odkar se je vnel v njenem srcu ogenj ljubezni. Toda Cvetana je znala premagati samo sebe.

V bližnjem grmičevju je zapel slavec; morebiti se je prebudil ravno iz spanja, izletel iz gnezda in sedaj skaklja med listjem, da se umije z rosnimi kapljami.

Božidaru je bilo srce skoro glasno. Ravno to, kar je slišal od Cvetane, je premišljeval sam danes ponoči, ko mu vsled srčnih bolečin spanec ni hotel zapreti oči.

"Na gradu že vstajajo, v kratkem odpotujete v glavni tabor, ne bom te dalje zadrževala."

"Mene — zadrževala?" pravi zategnjeno Božidar.

"Kakor sem rekla, tako tudi storim", reče Cvetana odločno. "Svoje namere ne izpremenim niti za besedico. Ako čutiš do mene le malo prijateljske ljubezni, stori, kakor te veže dolžnost, pa bodiva kakor rodni brat in sestra."

"Rodna — sestra", ponavlja nehote Božidar. V prsih mu vre in pred očmi se mu dela tema; predno se zavede, že ni bilo več Cvetane na vrtu.

Na gradu je res pričelo novo življenje, toda Božidar, ki se je veselil tega dne, ki je deloval za ta dan z vsemi močmi, ki je na ta dan stavil vse svoje upanje, je bil, kakor bi ne slišal rožljanja orožja, rezgetanja konj in veselih glasov. Še vedno stoji nepremično pod lipo in gleda na daljne gozde. Prav nič ni čul, ko ga je klical Nikolaj po celem dvorišču.

"Plemenita deklica!" reče sam pri sebi Božidar.

"To smo ti iskali, dragi moj, in tebe ni nikjer!"

Sedaj se šele Božidar prebudi iz spanja. Nikolaj je stal pred njim že v polni vojaški opravi, s tulom na rami ter ščitom v levici. Bil je nenavadno vesel.

"Povsod smo te iskali, za teboj smo letali in ti si tu na vrtu. Niti v sanjah mi ni prišlo na misel, da bi se tak čvrst junak boril s cveticami."

"Ali je že vse v redu? Je-li gospodar Mirko napravljen?"

"Sveda, jaz nisem spal od polnoči, obračal sem se na vse strani ter čakal solnčnega vzhoda kakor odrešenja svoje duše. Kobila je tudi veselo rezgetala, ko sem jo pogladil po grivi. Pametna žival! Na dvorišču sem pa že srečal Cvetano, ki je jokala. Bog sam ve, kaj jo je tako rano spravilo na noge. V boj ne pojde z nami..."

"In gospodar?"

"Saj veš, dolgo slovo, jok, — za take reči jaz ne maram in sem šel rajše proč."

(Dalje prihodnjič).

IŠČE SE

može pri avtomobilih. Učimo vsakega praktično pri vseh avto ter vsakovrstnih strojih. Ne zamudite prilike! Pouk je za avtomobile, motorje pri zrakoplovih, acetilenzavore, pri bateriji, kako se prižge in napravi razsvetljavo. Delo se jamči po dovršeni skušnji. Katalog zastonj. Pouk podnevi in ponoči. Pittsburgh School of Automobile Engineering, Station & Collins Aves., East End, Pittsburgh, Pa. (20,22,25—3)

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Mnogo ljudi je bolnih. Zakaj? Ker niso pravilno zdravljeni.

Dr. S. P. MANSHIP

pove resnico in zdravi tako, kot bolezen zahteva.

Mi zdravimo uspešno vse kronične, nervozne, krvne, kožne in druge bolezni.

Mi rabimo najnovejše in znanstveno metodo, ki se brze iz za stalno ozdravi.

MI NE ZDRAVIMO, AKO SPOZNAMO, DA BOLEZEN NI OZDRAVLJIVA.

Naš urad je opremljen za zdravljenje moških in ženskih bolezni in poleg vseh priprav pomaga k uspehu 20-letna skušnja, zdravimo tudi z elektriko in mehaničnimi pripravami, ki so danes priznani od vojaških zdravnikov in to je naša posebnost pri zdravljenju vseh bolezni.

Govorimo vaš jezik **PROF. DR. MANSHIP** Nasproti Kaufman Baers trgovine

naslednik prof. dr. SLOAN-A

408 SIXTH AVENUE, SPECIALIST **PITTSBURGH, PA.**

URE: dnevno od 9. do 8. zvečer; v nedeljo od 9.30 do 1. popol.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburgu, ki ima 20-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim čaj, ki ga je izumel dr. prof. Ehrlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kostih, pridite in toliko vam bom kri. Ne dakajte, ker ta bolezen se zaloma.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam primanjkuje zdravja, ne dakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom zopet povrnil.

Hydrocele ali vodno kile ozdravim v 10 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v krilu in hrbtu in vžgalo tudi pri puščanju vode, ozdravim v gotovosti.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečice, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled pokvarjene krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno bolnišnice.

Uradne ure: vsakdan od 9. uro zjutraj do 8. zvečer; v nedeljo od 9. zjutraj do 2. popoldne; ob nedeljah od 9. zjutraj do 8. popoldne.

Z pošto na domu. — Pridite osebno. — Vse pomenite tuje in slovenske.

Zdravim stare in mlade osebe

Tiskarna Glas Naroda

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

• • •

DELO OKUSNO

• • •

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

• • •

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

• • •

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Posebnosti iz zgodovine Združ. držav.

KRITIKI IZJAVLJAJO, DA NI WASHINGTON NIKDAR PREKORAČIL REKE DELAWARE NA NAČIN KOT SE GA KAŽE NA SLAVNI SLIKI.

Lahko se trdi ter s ebo zadelo pri tem an zelo malo opozicije, da je najbolj splošno znana slika v Združenih državah ona "Prevoza Washingtona preko Delaware".

Original te slike se nahaja v Metropolitan Museum of Arts v New Yorku. Slika je bila slikana v letih 1851—1852 in dotični umetnik je bil Emanuel Leutze, ki je bil rojen leta 1816 na Virtemberškem v Nemčiji, ki pa je prišel kot deček s svojim očetom v Fredericksburg, Va. Sin se je nato vrnil v Nemčijo, da se uči slikarstva ter je živel v Duesseldorfu ob Renu dvajset let. Obiskal je Ameriko leta 1851 ter započel načrt za izvršitev par slik, ki naj bi predstavljale dogodke iz zgodovine Združenih držav. Njboljša teh slik je "Prevoz Washingtona preko Delaware". Samuel Isham kritizira v knjigi glede ameriškega slikarstva to delo na naslednji način:

— To je dobra slika svoje vrste, dobro risana, dobro komponirana, s posameznostmi pozorišča realiziranimi po domišljiji, dokler ne postanejo prepričevalni. Predvsem pa se razpoloženje predmeta predstavlja na način, ki je razumljiv za vsakega. Ponovnim generacijam šolskih otrok je kazala slika, česar bi učne knjige ne mogle, visoki pogum in vero Washingtona sredi splošnega obupa in nevarnosti. V obrazih je nekaj bolj nemškega kot pa ameriškega, kar kaže, kje se se je dobilo modele. Na isti način se z ledom napolnjene reke ni slikalo z Delawar-ja, temveč z Rena.

Kljub vsej popularnosti te slike pa trdijo člani mornarice Zdr. držav, da je slika absurdna za praktično oko mornarja. Predvsem je kršil umetnik eno najstarejših pravil mornariških: — Nikdar ne stoj v odprtem čolnu, ki je na poti. — Slikar Leutze je naslikal Washingtona stoječega v tem čolnu, ki se je očividno gugal, kajti trije možje potiskajo z vso silo ledene plošče vstran. Zgodovinsko dejstvo pa je brez vsakega dvoma, da je Washington sedel v čolnu v zgodnjem jutru po Božičnem dnevu leta 1776.

Mornarji so našli še druge napake na sliki, katero so opazovali s svojimi izvečenimi očmi, katerih napak seveda ne zapazi neizvedenec v takih posameznostih. Koncem konca pa mornarjev ni toliko in njih kritičizem ne škodi na stotine milijonom Amerikancev, ki so se navduševali nad to sliko.

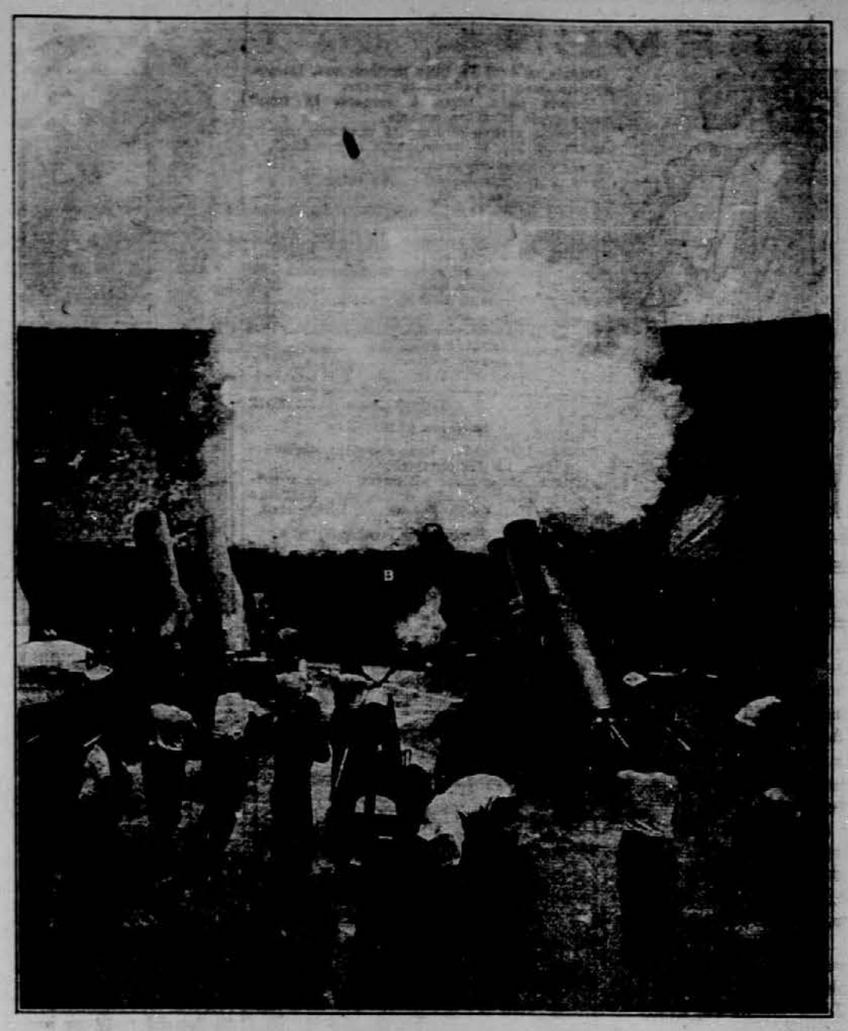

AMERIŠKI MOŽNARJI V AKCIJI.

Ženske v vojni.

KLARA BARTON, — MATI AMERIŠKEGA RDEČEGA KRIŽA.

Najboljše živi spomin nanjo v izrazu "Mati Ameriškega Rdečega križa". A že dolgo predno je zmagoslavno postavila prapor Rdečega križa na našo obal, si je pridobila brezkončno hvaležnost naše dežele.

Klara Barton je bila ameriška Florence Nightingale. Sijajne čine, katere je izvršila Florence Nightingale v Krimski vojni, je ponovila Miss Barton v naši lastni Državljanski vojni. Bila je to nežna, majhna ženska, ki si je že preje uničila svoje slabotno zdravje vsled poučevanja v šoli in potom odgovornosti, katerih bi ne mogla nositi nobena druga ženska.

Ko pa se je pričela Državljanska vojna, se je lotila s srcem in duša naloge, da streže ranjenim ter izboljša razmere v taboriških bolnicah. Nahajala se je na fronti ter bila zaposlena brez strahu sredi krogelj in granat v najmanj šestnajstih izmed njabolj strdtih bitk te vojne.

Ko je bila Državljanska vojna končana, je našla Miss Barton delo, ki je bilo še veliko bolj potrebno. Najti je bilo velikasko število unijskih vojakov, katere se je označevalo kot "pogrešane". Več kot 80,000 imen se je nahajalo na tem žalostnem seznamu, — imena mož, kojih prijatelji in sorodniki niso mogli dobiti njih nikakih zadovoljivih poročil.

Miss Barton je ustanovila poizvedovalni urad. Vse svoje majhne dohodke, svoje šibko zdravje in svojo neomahljivo energijo je posvetila temu delu, da namreč najde sledove vojakov, katere se je pogrešalo. Skozi štiri dolga leta je bila zaposlena pri tem napornem delu, preiskujoč zapiske bolni, vojnih jetnikov i nbojnih polja. Vedno zaposleni duh te ženske ni mogel slediti pozivu telesa ki je zahtevalo miru. Na svojem potovanju v Evropo pa je započela načrt za delo, ki je napravilo njeno ime nesmrtnim.

Francosko-pruska vojna se je pričela. Miss Barton se je vpisala kot strežnica in kot splošna pomočnica za nesrečneže. Tukaj pa je tudi prišla v aktivni stik z Rdečim križem.

Vsled pogodbe, sklenjene v Ženevi, se je skoro vsak narod sveto obvezal, da bo podpiral novo ustanovljene Družbo Rdečega križa za pomoč obolelih, ranjenih in drugače prizadetih vsled vojne. Iz nekega gotovega vzroka pa so se držale Združene države na strani ter niso podpisale tozadevne pogodbe Ameriški narod je bil edini narod, ki ni pristopi k Rdečemu križu.

Miss Barton je videla sijajno in naravnost čudovito delo, ki ga je izvrševala nova organizacija na tujih bojnih poljih in v bolnicah. Pozneje je pisala o tem:

— Rekla sem si sama sebi: — Če bom živela, da se že vrnem v svojo deželo, bom skušala pojasniti svojemu narodu pomen Rdečega križa in pogodbe v Ženevi."

Držala je svojo besedo, kajti to je bil njen način postopanja. Vrnila se je v Ameriko ter stala pred trdnim zidom opozicije, ko je skušala zainteresirati našo vlado za Rdeči križ.

— Zakaj bi se pripravljali na preskrbo ranjencev? — jo je vprašal zaničljivo neki uradnik v odgovor na njeno prošnjo. — Združene države ne bodo imele nikdar več nobene vojne. Naučili smo se dosti iz zadnje

Neumorno pa se je Miss Barton prizadevala naprej. Polagoma, s svojo energijo in ženijem je znala izpreobrniti ljudi v njih naziranju. Edinole na podlagi njenih neumornih naporov in prizadevanj so nato Združene države podpisale dne 1. marca 1882 ženevsko pogodbo.

Ameriški narodni Rdeči križ je bil ustanovljen s Klaro Barton kot svojo prvo predsednico. Ona pa ni bila še zadovoljna. Nadaljevala je s svojimi napori in prizadevanji toliko časa, dokler ni mednarodni kongres v Bernu sprejel "amerikanskega amendmenta" ali dostavka, vsled katerega se je delavnost Rdečega križa razširilo tako, da se ni več omejevala na vojno odpomoč. Vsled novega načrta Miss Barton se je sijajno delo organizacije razširilo na nesreče v mirnih časih kot lakoto, kužne epidemije, povodnji in požare.

Na milijone ljudi je imelo dosti vzroka blagoslavljati "mater" Ameriškega Rdečega kirža ali "našo lady Rdečega križa" kot se je splošno in v priznanje nazivalo Barton. Živela je toliko časa, da je videla narastek svoje organizacije v eno najbolj mogočnih in svetih sil vnašem narodnem življenju.

Danes pa ima na obeh stranen sivega Atlantika celi svet obilno vzroka blagoslavljati spomin na Miss Barton.

Kunci kot pomoč v vojni.

Tam v daljnem Utah se skušajo prebivalci odločiti, katero zlo izmed dveh je manjše, — kojot, to je prerijska lisica ali pa kunec. Tako v državi Utah kot v vseh sosednih državah sta obe živali zelo mnogobrojno zastopani. Izmed obeh pa je mogoče kunec najmanj popularen, kajti znan je predvsem kot uničevalec poljskih pridelkov. Ponavadi je najbolj uspešno sredstvo proti prevelikemu razmnoževanju kuncev ravno kojot, katerega se splošno prezira. Kojot pa je postal v zadnjem času v državi Utah stekel v velikih množinah ter je vsled tega zelo nevaren za zdravje prebivalstva. Ponavadi je kojot preveč strahopeten, da bi napadel človeka, a kadar zblazni vsled bolezni, je to naenkrat čisto drugačen sovražnik. Vsled tega so pričeli dobri ljudje v Utah pobijate kojote z največjo mogočo naglico. Medtem pa es je nizkotni kunec v enaki meri razmnožil.

Država je tako bogata na kunčih, da ne napravi običajna lovska sezija nikakega učinka na njih število. V namenu, da se vsaj nekoliko zmanjša število teh nadležnih in škodljivih živali, se je vprizorilo velike pogone. Najprvo se zgradi stajo, obdano od žice, v katero stajo vodi le ena odprtina s krilooma, ki se razširjata na zunaj v obliki črke V. Namen celega pogona je spraviti kunce v ta V, kjer se nato živali pobije s palicami. Na stotine jezdecev se vdeleži takega pogona in v enem dnevu se pobije pogosto do 20,000 kuncev.

V teh časih ekonomije in konserviranja se je odredilo vse potrebno, da se uporabi tako meso kot kožuh teh kuncev. Odrasel kunec tehta od sedem do osem funtov in dasiravno je meso nekoliko pusto in tršato, ni na noben način nezavžitno. Predlagalo se je, naj se v prihodnji zimi ustanovi redno službo, potom katere naj bi se prevažalo zmrznjene kunce na daljna tržišča. San Francisco sam je porabil nekako 100,000 kuncev tekom pretekle zime. Drug načrt ima za predmet konserviranje kunčevega mesa, kater industrijo se je v gotovi meri že vršilo v Kentucky in Indiani.

Kljub temu pa je videti kožuh kunca pravi vir njegove vrednosti. V dnevih pred vojno smo importirali nekako 25,000,000 kunčevih kož vsako leto za izdelovanje klobučevine. Ves ta čas pa smo imeli ta domači vir prav pred svojimi durmi. Koža kunca bi bila tudi prav primerna za izdelovanje rokavic, kap itd. in nekdo je predlagal, naj se to kožuhovino uporablja v armadne svrhe.

Še dolgo predno je prišel beli mož v Utah, je znal Piute Indijanec, ki je prebival v teh pokrajinah, izvrstno uporabiti kožuh kunca. Skoro cela obleka teh Indijancev je bila napravljena iz takih kož. Indijanec pa je bil tudi prvi, ki je započel načrt, kako naloviti kuncev v velikem številu. Zgradil si je staje prav kot se je gradi danes, z edinim razločkom, da je uporabljal mesto žice zanjke in trave.

Za Armence.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemsko, 22. marca. — Voditelj socijalnih demokratov Jurij Ledeibur, govoree v torek v nemškem državnem zboru od odstopu kavkaških krajev Turčiji, je, kakor piše Vorwaerts, rekel, ker so prebivalci večinoma Armenci in Georgijci, da jim preti iztrebljenje o dstrani Turčije, ki so že pomorili en miljon krščanskih Armencev v turški Armeniji, ker sovražijo njihovo vero.

"Nemška in avstrijska vlada", je rekel Ledebour, "zaradi tega ne smeta dovoliti, da bi turške čete stopile na to ozemlje, ki naj bo združeno v novo kavkaško federativno državo. Nemški vladi bi delalo čast, ako bi preprečila nova armenska masakriranja. Resolucija z dne 19. julija (mirovna resolucija je po teh pogodbah postala cunja papirja."

Bern, Švica, 21. marca. — Zastopnik ameriškega odbora za odpomoč Armencem in Sircem William N. Chambers je poslal poročilo iz 15. okrajev v azijski Turčiji ter potrjuje zadnja poročila o novih velikih masakrih po Turkih.

"Iz zanesljivih virov poznam položaj vo krajih, katere so zasedli Turki, in vem, da je strašen", je rekel Chambers. "Pod pretvezo, da so armenske tolpe na delu, izvršujejo Turki splošna in krvava nasilja. Resno se je bati, da bodo vprizorili taka grozodejstva tudi v Kavkazu."

Najkrajša imena.

Ali ste bili že kedaj v A? Mogoče ste bili ali pa ne. To je ime nekega mesta na Švedskem. Najmanj sedem rek je najti v Evropi, ki nosijo ime Aa.

Če še niste bili v A, pa ste bili morda v O? To je popolnoma priprosto in vsakemu umljivo vprašaije, ki ga bo razumel vsakdo, ki pozna ceste in pota v Normandiji. V Normandiji, dvajset milj od Argenton, leži namreč vas O, kjer nosi lokalni magnat ponosni naslov markija d'O.

Kljub temu pa je treba reči, da ni on edini plemenitaš tega imena. Tudi v Bruselju in v Parizu je najti to ime, najkrajše na svetu.

V svetovnem zemljepisu je veliko mest, ki so označena le z eno črko. V Cujderskem jezeru je zaliv, ki se imenuje Y in na Kitajskem je tudi mesto, ki nosi isti visoki samoglasnik.

Kitajska ima tudi mesto, imenovano U in sicer v provinci Honan.

Paradoksnosti glede aeroplanov.

Aeroplan, ki leti pod morsko gladino, kot poroča o njem angleški general Allenby, je morda videti na prvi pogled kaj čudna in nemogoča stvar, dasiravno bo nekaj tozadevnih pojasnil takoj dokazalo resničnost tega.

Poveljnik angleških čet v Sveti deželi pripoveduje o zrakoplovcih, ki plovejo štiristo čevljev pod morsko gladino ter obstreljujejo turške postojanke ob Mrtvem jezeru. Ker pa se nahaja Mrtvo jezero 1292 čevljev pod gladino Sredozemskega morja, se je moral nahajati vsak dotični angleški avijatik najmanj 892 čevljev visoko v zraku, ko je obstreljeval Turke.

Varstvo narodnih gozdov.

Malo znano, a zelo važno nalogo tako za sedanjo generacjo kot za bodoče vrše možje, ki stražijo naše arodne gozdove ter skrbe zanje. Ti narodni gozdovi se nahajajo v vseh delih naše dežele, od Porto Rio pa od Alaske in ena najvažnejših dolžnosti teh mož je varovati gozdove pred požari.

Metoda, katero uporabljajo v narodnem gozdu v Nebraski, obstaja najprvo iz izčiščenja gotovega pasu zemlje. Dvanajst brazd se izorje na vsaki strani tega pasu ter požge ozemlje med temi brazdami. Ta jez proti ognju bo ustavila požar, gnan od močnega vetra. Stroški, ki znašajo 50 centov na miljo za vsako brazdo preko gladke zemlje, narastejo lahko do $50.00, kadar je treba spraviti s pota velika drevesa.

Da se vdrži gozdove soglasno s standardom, je treba posaditi nekako 12,000 do 15,000 akrov vsako leto. V Douglas okraju v Oregonu je treba semena posejati v sneg. Raztresejo semena vsepovsod in kadar se prične tajati sneg pada tudi seme vedno globlje in globlje. Nekatera semena pojedo ptice, a ko enkrat izgine sneg, je večina semen pokrita z zadostno plastjo zemlje, da lahko skalijo in poženejo.

To delo bo imelo svoje ugodne posledice šele v bodočosti, vendar pa predstavljajo narodni gozdovi že sedaj velik kapital. Pod veščim vodstvom vsako leto posekajo na tisoče čevljev lesa.

Ribje in žabje usnje.

V lovu za novimi viri dobave usnja se naetli na čudne stvari. Ugotovilo se je, da je mogoče ustrojiti kožo nekaterih rib in žab in da se to usnje lahko uporablja za luksurijozne predmete.

Zvezni ribarski urad je objavil da daje koža cod-ribe izvrstno usnje, ki je močno kot pergament in trpežno. — Isto velja glede kože "salmona", katero so Inidjanci ob Yukon reki v Alaski že dolgo uporabljali za obleke.

Kože jegulj se uporablja v Evropi za vezenje kjig in v Egiptu se dela podplate iz kož nekaterih rib, katere se lovi v Rdečem morju. —

Na Tartarskem služijo kože rib namazane z oljem ko tnadomestilc za steklo, kajti kože so dosti prosojen, da zadoste namenu.

Nemci v Rusiji.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 25, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Berlin, Nemčija, 21. marca. — Današnje poročilo iz glavnega stana pravi, da so tevtonske čete zavzele Herson v Ukrajini 92 milj severovzhodno od Odese, blizu izliva Dnjepra.

Brazilija je že v šesinajstem stoletju producirala sladkor v trgovske svrhe.

Naši zastopniki,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto $3.50, za pol leta $2.00 in za četrt leta pa $1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Škrabec.
Leadville, Colo.: John Hočevar.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, John Germ, Frank Janesli in A. Kochevar.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello.
Somerset, Colo.: Math. Kernely.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Hudman.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Jos. Bostič, Jos. Blish in Frank Jurjovec.
Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich in John Zaletel.
La Salle, Ill.: Matija Komp.
Livingston, Ill.: Mih. Cirar.
Mascoutah, Ill.: Fr. Augustin.
Nocomis, Ill. in okolica: Math Galshek.
North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Waukegan, Ill. in okolica: Math. Ogrin in Frank Petkovšek.
Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.
Franklin, Kans. in okolica: Frank Leskovic.
Kansas City, Kans.: Geo. Bajuk in Peter Schneller.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.
Baltic, Mich.: M. D. Likovich.
Calumet, Mich. in okolica: M. F. Kobe, Martin Rade in Pavel Shalta.
Chisholm, Minn.: Frank Govže, Jak. Petrich.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Goušé, Jos. J. Peshel, Anton Poljanec in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Louis Govže in Jurij Kitze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Klein, Mint.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urih.
Roundup, Mont.: Tomaš Paulin.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Barberton, O. in okolica: Math. Kramar.
Govanda, N. Y.: Karl Sterniša.
Bridgeport, O.: Michael Kočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Cleveland, O.: Frank Sakser, Jakob Debevc, Chas. Karlinger, Frank Meh in Jakob Resnik.
Lorain, O. in okolica: Louis Balant in J. Kumše.
Niles, O.: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Anton Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin in J. Misley.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Besemer, Pa.: Louis Hribar.
Broughton, Pa. in okolica: Anton Ipavec.
Burdine, Pa. in okolica: John Oemšar.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vid Rovanšek.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Ant. Kozoglov.
Export, Pa.: Louis Supančič.
Forest City, Pa. Mat. Kamin in Fr. Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.
Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan.
Imperial, Pa.: Val. Peternel, box 172.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar,
Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek.
Pittsburgh, Pa. in okolica: U. R. Jakobich, Z. Jakshe, Klarich Mat., I. Magister.
Reaing, Pa. in okoljca: Fr. Špehar.
South Bethlehem, Penna.: Jernej Koprivšek.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank Schifrer.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: J. Peternel.
Murray, Utah in okolica: J. Kastelič,
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Davis, W. Va. in okilica: John Brosich in John Tavželj.
Thomas, W. Va. in okolica: A. Korenchan.
Milwaukee, Wis.: Andrew Fon in Josip Tratnik.
Sheboygan, Wis.: Anton Ile, John Stampfel in H. Svetlin.
West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: Frank Fortuna, A. Justin in Valentin Marcina.

Ali ste bolni?

Ako imate kako bolezen, ne glede na to, kako dolgo in ne oziraje se na to, kateri zdravnik vas ni mogel ozdraviti, pridite k meni. Vrnil vam bo vaše zdravje.

Oddaljenost ali pa pomanjkanje denarja naj vas ne zadržuje. Vse zdravim enako: bogate in revne. Jaz sem v Pittsburghu najboljši špecijalist za moške in sem nastanjen že mnogo let. Imam najbolje opremljen urad, tudi stroj za X-žarke, s katerimi morem videti skozi vas, kakor skozi steklo. Imam svojo lastno lekarno, v kateri se nahajajo vse vrste domačih in imortiranih zdravil. Ne bodite boječi in pridite k meni kot k prijatelju. Govorim v vašem jeziku. En obisk vas bo prepričal, kaj morem za vas storiti.

Imam Erlichov sloviti 606 za krvne bolezni in ozdravim bolezni v nekaj dneh. Ozdravil sem tisoče slučajev oslabelosti, kožne bolezni, revmatizma, želodčne in jetrne bolezni, srbenje, mozole in vse kronične bolezni.

Zmerne cene.

Prof. Dr. H. G. BAER,

311 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.

nasproti pošte.

VAŽNO.—Odreži to in prinesi s seboj.

Nove Slovenske Columbia plošče za Velikonoč.

E 3739	(Odpri dekle kamrico, Slov. pevsko (društvo "Slavec" (Srečna mladost, valček, Fina (harmonika	75c
E 3740	(Sinoči sem na vasi bil. Pevsko (društvo "Slavec" (Veseli godec, Columbia. Kranjska (kapela.	75c
E 3741	(Na planincah solnce sije, dvospev (Dan. in Pol. (Vesela poskočnica. Polka. Harmonika dvojna	75c
E 3742	Otok bleški, dvospev Dan. in Po. (Na plesu. Harmonika dvojna.	75c
A 2455	Columbia gramofon marš, Princes (Band (Manhattan Beach Marš Prince (Band.	75c
	Dance Music. 12 inch.	
A 6017	(I'm going to follow the boys. (Prince's Band. (Cleopatra Had a Jazz Band. (Prince's Band.	$1.25

Vseh šest rekordov Vas stane ravno $5.00. Pišite po nje in ne pozabite dati točni naslov od Vaše Expressne postaje.

Ivan Pajk,

Columbia Graphophone Dept.

456 CHESTNUT ST., CONEMAUGH, PA.

SLOV. DELAVSKA PODPORNA ZVEZA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908. — Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood R'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6302 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON BOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1 Grab St., Numrey Hill, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki, so uljudno prošeni, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštnih, Expresnih, ali Bančnih denarnih nakazic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovljajo: Blaž Novak, Conemaugh Deposit Bank, Conemaugh, Pa., in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Žrtev sodnije.

KRIMINALNI ROMAN.

PRIREDIL J. T.

19 (Nadaljevanje).

Chancellor ji je molče ponudil dokument. — Ko ga je brala, so jo obdajali dvojni občutki: jezila se je nad Trentovo podlostjo in veselja je bila misli, da bo krivda njenega nesrečnega brata slednjič vendarle oprana.

— Vi ste Trenta popolnoma pravilno sodili — je rekel Chancellor, ko mu je vrnila listino. — Nekaj sem namreč odkril, kar bo za nas morda še velike važnosti. — Ko sem pregledoval blagajniško knjigo, sem opazil, da so bile večkrat vzete iz banke zelo velike svote denarja. — Taka svota je bila vzeta ponavadi dva ali tri dni prej, predno je napravil vaš brat kak svoj skrivnostni izlet. — Zadnje izplačilo Fisherju je bilo vknjiženo v blagajniško knjigo 1. novembra dočim je bila pobotnica izstavljena že 11. novembra torej istega dne ko je bil umorjen Trikall. — Ta svota je primeroma visoka. — Znaša namreč štiri tisoč funtov šterlingov.

— Štiritisoč funtov! — je vzkliknila Olga začudeno.

— Vsa ta nepojasnjena izplačila znašajo vsega skupaj 21,245 funtov šterlingov — je rekel Chancellor. — Da je bilo mogoče zadostiti takim potrebam, kapital seveda ni mogel ostati nedotaknjen. —

— Kaj mislite vi o tem?

— Vprašanje je le, vsled česa se je to zgodilo in kdo je ta Fisher.

— Da, če bi kdo to vedel! — je zavzdihnila Olga. — Jaz ne poznam nobenega Fisherja in tudi ne vem, v kak namen bi rabil moj brat tako velike svote.

— Škoda, škoda!

— Zopet se nahajava pred veliko uganko. — Ali jo bo mogoče rešiti?

— Gospodična, nikar ne izgubite poguma — ji je rekel Chancellor. — Prepričani bodite, da se bo vse dobro končalo. — Kljub temu bom pa napravil z žrebcem Donom poskus. — Kaj lahko je mogoče, da nas bo ravno žival dovedla do cilja. — Morda nas bo privedla na sled skrivnostnemu gospodu Fisherju?

ŠTIRINAJSTO POGLAVJE.

Preteklo je štirinajst dni.

V vsej tej dobi pa ni imel Chancellor niti trenutka časa, da bi napravil poskus z Donom. Ves čas je bil zaposlen z uravnavo knjig ter z nadzorovanjem posestva in tovarne.

Pri tem je pa vseeno neprestano premišljeval, zakaj je potreboval John Mowbray toliko denarja in sicer ravno par dni pred vsakim svojim odhodom. — Pa tudi o Fisherju ni mogel ničesar poizvedeti. — Menice, katere je bil dobil ta človek so bile izplačene na čisto običajen način v avonbriški banki. — Na zadnji strani vsake menice je stalo ime L. Fisher.

Pisava je bila bolj ženska kot pa možka.

— Kaj je torej s tem Fisherjem?

Čimbolj je Chancellor o tem premišljeval, tembolj se je utrjevalo v njemu prepričanje, da bo prišel pravemu morilcu na sled, kakorhitro izsledi skrivnostnega človeka z imenom Fisher.

Prepričan je bil, da ni bil John Mowbray z umorom v nikaki zvezi ter da je bil ponadolžnem obsojen na smrt.

Šele koncem mesoca marca je imel advokat cukrat toliko časa, da je sklenil uprizoriti poskus z Donom, žrebcem, katerega je ponavadi vedno jahal pokojni Mowbray.

Zgodaj zjutraj je stopil v hlev, osedlal konja ter odjahal proti vasi.

Točno ob štirih zjutraj je dospel na most, kjer sta se nahajala onega usodepolnega večera po izjavi zakonskih Joy Trinkal in Mowbray. —

Koncem mosta se je cesta razcepila v dve poti.

Prva je vodila proti štirideset milj oddaljenemu Lanchestru, druga na desni pa ob reki v Avonbridge.

Chancelor si je izbral brez pomisleka prvo pot. Prepričan je bil namreč, da Mowbray ni jahal v Avonbridge, kajti tam so ga ljudje zelo dobro poznali in bi ga bil gotovo kdo videl. Svoje izlete je torej delal v smeri proti Lanchestru.

To njegovo domnevanje je bilo popolnoma pravilno. Don je namreč zarezgetal ter začel dirjati po cesti, kot da bi vedel, da ga čaka še dolga pot.

Pokrajina je bila pusta, brez vsake hiše. Niti drevja ni bilo, pač pa samo nizka trava.

Jahal je že tri ali štiri ure, ko je zagledal v daljavi hišo. Ko se ji je približal, je spoznal, da je gostilna. Ker je bil konj gotovo že utrujen, mu je sklenil dati nekoliko počitka, to pa tembolj vsled tega, ker se je bil žrebec pred gostilno vstavil.

Pred vratmi se je pojavil krčmar, majhen debel možak.

— Konja bi rad nakrmil — je rekel advokat. — Pa tudi jaz sem lačen. — Ali imate kaj prostora in kaj dobrega za pod zob? — Mislim, da se bo konj v eni uri dobro odpočil.

— Dve uri mislite — je rekel krčmar ter začel gladiti konja.

— Dve uri?

— Vi pa niste oni gospod, ki je ponavadi prihajal sem — je pristavil ter ostro motril advokata. — Prejšni gospod je vedno pustil Dona dve uri počivati.

— Hej, Jim — je vzkliknil in namignil hlapcu — poskrbi za konja in mu daj dobro mero ovsa. — Vi pa, gospod, pojdite z menoj. —

— Z veseljem, gospod.

— Dober zajtrk boste imeli. — Kavo, janjetino in jajca. — Da, stari John Dunn ve, kako se mora postreči gospodi. Vsakdo pride rad k njemu.

Ko je peljal Chancellorja v posebno sobo, se je smejal ter si mel roke.

Soba je bila prijazna in lepo urejena. V kaminu je gorel velik ogenj. — Zajtrk je bil dober in obilen.

Ko je Chancellor jedel, je premišljeval o vseh mogočih stvareh. Prepričan je bil, da bo s pomočjo konja še marsikaj dosegel.

Konj ga je torej privedel, v kraj, kjer je bil večkrat njegov prejšnji gospodar in s pomočjo konja je skušal najti tudi skrivnostnega Fisherja.

Počitek je trajal celi dve uri.

Zatem se je advokat poslovil in odjahal naprej. — Kmalo je dospel na malo višino odkoder se je videlo v prijazno mestece.

Sam pri sebi se je vprašal, če bo to cilj njegovega potovanja in prizadevanja.

Toda ko je konj zavil z glavne ceste na planjavo, je bil advokat prepričan, da je blizu svojega cilja.

Izpustil je vajeti in gledal naokoli. Konj se je vstavil pred malo vilo. Ko je Chancellor pogledal poslopje, mu je postalo težko pri srcu.

Vse oknice so bile zaprte in nad glavnimi vrati je bilo zapisano na črni deski: — Hiša se odda v najem.

Vprašal je prvega človeka, katerega je srečal, čegava je hiša.

(Dalje prihodnjič.)

SEMENA.

Obdelajte svoj še tako majhen vrt, imajte sočivje zase in prihranite denar.

Kupite naša izvrstna semena in imeli boste svoja izvrstna sočivja.

Za male vrtove nudimo 15 zavitkov raznih semen, po 15c. za samo $1.75, mesto $2.25.

1. zavitek:	vrtna pesa	15c.
2. „	zgodnjo ali pozno zelje	15c.
3. „	rdeče zelje	15c.
4. „	korenje	15c.
5. „	dolge kumare	15c.
6. „	male kumarce	15c.
7. „	zelena	15c.
8. „	bela ali rdeča repa	15c.
9. „	glavna solata	15c.
10. „	rmena ali bela čebula	15c.
11. „	bela ali rdeča redkev	15c.
12. „	zimska redkev	15c.
13. „	zgodnja repa	15c.
14. „	paradižniki	15c.
15. „	kavalji	15c.
	Skupaj	$2.25

za samo $1.75.

Zahtevajte cenik. Vsa naročila izvršimo se isti dan, ko jih dobimo.

Pošljite moneyorder ali gotov denar v priporočenem pismu, ako zahtevate, pošljemo C. O. D. Kanadskih znamk ne sprejemamo.

INTERNATIONAL SEED CO., 435 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.

COPYRIGHT, HARRIS & EWING, WASH.

član vojnega departmenta.
A. L. Scott iz Bostona,

Turški železniški polk.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 25, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Ženeva, Švica, 24. marca. — Izdelujejo načrt, da bi napravili bataljon mladih Turkinj, za kar se je proti vsem dosedanjim običajem odločil turški vojni urad. Carigrajsko poročilo pravi, da je vojno ministrstvo preeskrbelo vse, da ženski polk ne bo prišel v dotiko z vojaki.

— Vsi častniki polka bodo ženske. Opravljale bodo delo za fronto.

VABILO na PLESNO VESELICO,

katero priredi tamboraško društvo "Rodoljub" v soboto 6. aprila 1918 v Slov. Izobraževalnem Domu v South Forku, Pa.

Začetek ob 6 uri zvečer.

Vstopnina za moške 25 centov; dame proste.

Ker bo to prva veselica omenjenega društva in čisti dobiček se bo porabil edino za nadaljno učenje glasbe (godbe), je pričakovati mnogoštevilne vdeležbe. Za fine okrogle valčke in koračnice bodo skrbeli tamburaši, za dober prigrizek in primako bo skrbel za to izvoljeni odbor. Male novce — dosti zabave.

Bilježio Tamburaši.

(21,25,28—3)

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

VABILO na VELIKO VESELICO,

katero priredi društvo sv. Alojzija št. 36 JSKJ. v Conemaugh, Pa., na velikonočni ponedeljek 1. apr.

Začetek ob 6. uri zvečer.

Vstopnina za moške 35 centov.

Igrala bo izvrstna godba pod vodstvom Viktor Navinšeka.

Tem potom vljudno vabimo vse rojake in rojakinje iz vse te okolice, da nas blagovolijo posetiti omenjeni dan, da nam tako pripomorejo do večje zabave in uspeha.

K obilni vdeležbi vabi odbor.

MOŠKI.

Ako trpite na slabih živcih, oslabelosti, izgubljenju živahnosti in energije, želodčnih in ledičnih boleznih, splošni slabosti, potenju ponoči ali kaj drugem. Potem naša najnovejša izmajdba **JUVITO TABLETE**, narejena iz najboljših, čistih zdravilnih bilk, ki rastejo ve vseh krajih sveta, dala vam bodo hitro in gotovo pomoč. Pošljite 1 dolar za eno ali 5 dolarjev za šest škatelj. Ako želite zavarovano, potem pošljite 10 centov več.

Naslov:

JUVITO LABORATORY,
South Hill Branch 5, Pittsburgh, Pa.

Opomba. Radi vam pošljemo na zahtevo vzorec in navodilno knjižico.

Kje se nahaja moj sorodnik FR. ČERNE? Zadnji čas je bival v Milwaukee, Wis. Doma sem iz Radnika pri Ljubljani, sedaj se nahajam v italjanskem ujetništvu. Prosim ga, da se mi javi si. Moj naslov je: Ivan Goli prigioniero di guerra, Cassina, Casseta, Gruppa 6, Italia.

Rad bi izvedel za naslov svoje sestre MARIJE GERDENC, doma iz Golea, pošta Obrod, Istra. Nahajam se v italjanskem ujetništvu. Prosim jo, da se mi čim prej oglasi. Če pa sama ne bere, prosim cenjene rojake, da jo opozore na ta oglas. Tudi druge prijatelje in znance prosim, da mi kaj pišejo. Moj naslov je: Johann Gerdene, prigioniero di guerra, Cassina, Casserta, Gruppa 6, Italia.

IMAMO V ZALOGI
še nekaj importiranih pristnih
BERGAMO brusilnih kamnov
40c. komad
s poštnino vred.
FRANK SAKSER,
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Vsem prijateljem iz Vipolž pri Gorici pošiljam iskrene pozdrave ter jih prosim, da se mi zglasijo. Nahajam se v italjanskem ujetništvu. Moj naslov je: Anton Jakohčič, prigioniero di guerra, Raischio per Spoleto, Prov. Perugia, Italia.

(22-25—3)

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v državi Illinois naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastonik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval države, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. Upati je, da mu bodo rojaki v vseh ozirih pomagali, posebno že, ker ima pokvarjeno levo roko.

Eksplozija v Belgiji.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 25, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 24. marca. — Kakor pravi neko poročilo "Exchange Telegrapha iz Amsterdama, je bilo ubitih 30 in rnjenih več kot 100 nemških vojakov, ko se je razletelo blizu Monsa v Belgiji 500 železniških voz, ki so bili naloženi z municijo.

Nemci pobirajo človeške lase.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 25, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Bern, Švica, 24. marca. — Kakor piše nek alzaški list, so vojaške oblasti v Alzaciji zaplenile vse zaolge človeških las. Lastniki las so bili pozvani, da se zglasijo pri plačilnem uradu pruskega vojnega ministrstva in naj navedejo svoje pogoje. Država plačuje kilogram najboljših ženskih las po 20 mark. Lase bodo rabili za razne tkanine.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravo vzamem kranjske kakor vse druge harmonike. Stare kupim ali sprejmem v zameno.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angl. tolmač vezan	$.50
Hitri računar (nemško-angl.) vezan	.50
Poljedelstvo	.50
Saltjerska v pogovorih	.25
Schimpffov nemško-slov. slovar	$1.25

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Hipnotizem	.35
Doli s orožjem	.50
Dve žaloigri: "Čarljeva ženitev" in "Trije ženini	.25
Mesija 2 zvezka	.80
Pod Robom Sl. Večernice	.30
Postrežba bolnikom	.50
Socijalna demokracija	.10
Trtna uš in trtoreja	.50
Umna živinoreja	.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00
Trojka	.30
Vojna na Balkanu 12 zves.	1.00
Zgodovina c. kr. pešpolka št. 17 s slikami	.50
Življenje na avstrijskem dvoru ali smrt cesarjeviča Rudolfa	.75

RAZGLEDNICE:

Newyorške, božične, velikonočne in novoletne komad po	.05
ducat	.25
Album mesta New York s krasnimi slikami	.25

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa	.25
Avstro-ogrski, veliki vezan	.50
Celi svet mali	.10
Celi svet veliki	.25
Evrope vezan	.50
Vojna stenska mapa	$3.00
Vojni atlas	.25
Zemljevidi: Ala., Ariz., Colo., Cal. itd. po	.25
Združenih držav mali	.10
Združenih držav veliki	.25
Združenih držav stenska mapa, na drugi strani pa celi svet	$3.00

Poleg tu navedenih knjig imamo pa še mnogo raznovrstnih listov po enal dva zvezka.

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vsih cenah že vračunana.

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE,

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljatve, z številkami, kakor so označene pod imenom, naj blagovolijo naznaniti prej komogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera smo jim poslali, so se nam povrnila.

Tvrdka Frank Sakser.

Bachnik Frank No. 329689	Grgurič Blaž No. 260573	Samide Frank No. 330721
Bartol J. No. 330733	Gubert Giuseppe No. 323085	Sinčič John No. 330762
Bear Dan. No. 260638	Kastelic John No. 44708	Spaniček Rosi No. 328894
Bessens Mary Miss No. 330062	Kovač Frank No. 260641	Starčevič Johana No. 331070
Bobič Vajo No. 260583	Merkun Anton No. 331355	Tehler Anna No. 328896
Božičkovič Djuro No. 260581	Mikolich John No. 323252	Turk Charles No. 330351
Braun Mary No. 260643	Oswald Joe No. 260621	Turk Ivan No. 260647
Dolar Valentin No. 330086	Pintar No. 330843	Turk Jernej No. 329741
Elender Vincens No. 206241		

Cena vojno-varčevalnih znamk za mesec marc in april.

MARC:

Ena znamka $4.14, poln certifikat z dvajsetimi znamkami $82.80

APRIL:

Ena znamka $4.15, poln certifikat z dvajsetimi znamkami $83.00

Vsak jih lahko kupi kolikor mu drago, nikakor pa ne več kakor dvesto znamk.

Čitajte pazljivo v tem listu oglas "Vojno-varčevalne znamke in Slovenci".

Poleg denarja ki ga nam pošljete za vojno-varčevalne znamke, priložite še 16 centov za poštnino registriranega pisma, v katerem Vam jih bomo poslali.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

STENSKO MAPO CELE EVROPE $3.00.

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA $3.00.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 25 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Dr. LORENZ.

Jaz sem edini slovenski specijalist moških bolezni v Pittsburgu, Pa.

Uradni uri sta zjutraj od 9. dopoldne do 8. zvečer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popel. V nedeljo od 10 dop. do 2. popel.

DR. LORENZ,
Specijalist moških bolezni,
644 Penn Ave. II. nadst. na sobi,
Pittsburgh, Pa.